

25 ÉVES AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS
EGYHÁZKÖZSÉG INGYENES LAPJA

Oroszházi

Köszöntjük a 275 éves Oroszházát!

HARANGSZÓ

XXVI. évfolyam 2. szám · 2019. pünkösd

„...megteltek Szentlélekkel...”

Keresztény felekezetek, egyházak, gyülekezeti közösségek egyaránt jeles napokhoz kötik alapításuk, keletkezésük, születésük eseményét. Oroszházi evangélikusokként ebben az esztendőben különösen sokszor emlegettük 1744. Szent György napját, hiszen jubileumi időt, a 275. alapítási évfordulót ünnepeljük ebben az évben. Hazai és világszerte élő evangélikus hittestvéreinkkel együtt két éve a reformáció megindulásának fél évezredes múltjára emlékeztünk, és még élénken élnek emlékezetünkben azok az események, amelyek erre a történelmi távlatra hívták fel a figyelmünket. Kerek évfordulók, alkalmasint még történelmi távlatban mérve is csak egyetlen nemzedéknek adódó ünnepek, megemlékezések, rendkívüli alkalmak emelkednek ki az egyház történetében egymás után sorjázó esztendők sorából.

Pünkösd azonban minden évben beköszönt. Húsvét ünnepe után az ötvenedik napon a gyülekezet azokra a jeruzsálemi eseményekre emlékezik, amelyek a jézusi ígéret beteljesedéséről, a Szentlélek kiáradásáról, az evangéliumhirdetés és a gyülekezet születéséről szólnak. A liturgikus év körforgása, az ünnep évről évre történő megjelenése kissé rutinszerűvé teszi annak a napnak a jelentőségét, amelynek ugyan nem tudjuk a pontos dátumát, de mégis felmérhetetlen a jelentősége, mert az első. Az első Lélekkel ihletett bátorság, az első igehirdetés, az első gyülekezeti közösség napja: az egyház születésnapja. E nélkül nincs evangelizáció, nincs misszió, nincs Luther, nincs reformáció, nincs világkereszténység, nincs nekünk, orosháziaknak

sem kövekből és élő kövekből épült templomunk. Pünkösd nem egyszerűen a kezdete az egyház történetének, hanem egyben erőforrása, jelene és jövője. Pünkösd nem csupán megemlékezés, az események felidézésének alkalma, hanem olyan élő valóság átélése, amely nélkül nincs holnapja Isten népének.

Mi a titka ennek az ünnepnek? Mit tudhattak az elsők? Milyen különleges képességei voltak Péternek és társainak – hogy amint Lukács feljegyi – robbanásszerű növekedést, háromezer fős gyülekezetet „produkált” az első igehirdetés? Mit tudott Pál, hogy az akkor ismert világban, a kereszténység számára mind vallási, mind politikai szempontból idegen és ellenséges Római Birodalomban gyülekezetek támadtak, és néhány évszázad megfordította az addig uralkodó irányt, államvallássá téve a kereszténységet? A források elemzésével, a történetek és a történelem tényeinek összerakogatásából bizonyára ki lehetne nyerni egy olyan stratégiát, ami a külsőleg látható, statisztikailag mérhető változások irányát valamilyen szinten igazolná, de a lényeg, a titok nem látszana meg belőle. A valódi háttér, az igazi tartalom az, amivel az első pünkösd napja elkezdődik. A lényeg mindent megelőz: megteltek Szentlélekkel.

Ez után szólalt meg az első igehirdetés. Ez után látták meg hibáikat, tévedéseiket és a helyes utat a hallgatók. Ez adott erőt ki-sebbségben megmaradni és növekedni, ez tette lehetővé, hogy a továbbadott örömhír ne torzuljon. Ez állt amögött, hogy a kiüresedett tradíció újabb és újabb reformációkkal – a naggyal és kisebbekkel – élettal tel-

jen meg, és ez mind a mai napig, jelen körünkben, itt és most az esélye annak, hogy ne csak magunk között mondogassuk az evangéliumot, hanem sokszor minden ellenkező látszat ellenére is a jövőnek adjuk tovább az életnek, az Isten szeretetének, az örök életnek jó hírért. A személyes, hozzánk érkező isteni szeretet átéléséhez karácsony kell, a világot legyőző, Istenhez törő, vele újból az élet diadalában egyesülni akaró emberségünk húsvét örömeivel erősödik meg újból és újból, de hogy mindez egy, a világban jelen lévő, ezt hirdető, a maga és Isten közösségében hívogató közösség legyen, ahhoz pünkösdre van szükség.

Istennek hála, a pünkösdői sodra nem egyszeri és megismételhetetlen esemény, a történelem egyetlen világos pillanata, melynek már kétezer éves távlata van. Pünkösd, a Lélek áradása megszakíthatatlan folyamat, beteljesedett ígéret, bennünket körülvevő valóság. Évről évre történő ünneplésünk erősítse meg bennünk, hogy nyitott, befogadó közege legyünk a Szentlélek erejének, mert erre való nyitottság és befogadás nélkül nem lesz fedezete szavainknak, közösségi létünknek. Lélek nélkül szavunk múltidézés és filozofálás, közösségünk hagyományörzés és külsőség. Lélekkel azonban szavunk az élet teremtő igéje, gyülekezetünk pedig oázis az Istentől elhagyatottság sivatagában, ahol már megszólal az örök élet új éneke, ahol már megcsillan a múlhatatlan távlat reménysége, ahol az egyetlen jó irányba fordul minden tekintet, indul minden lépés, mutat minden nap.

ÖRDÖG ENDRE

Mindenkinek áldott pünkösdöt kíván az Oroszházi Evangélikus Egyházközség!

Pünkösdöt mutat a naptár

„Karácsonykor kalácsot,
Húsvétkor húst,
Pünkösdkor ahogy lehet.”

Mikor egy régi kalendáriumot a kezünkbe veszünk és átlapozzuk a hónapokra, hetekre és napokra történt beosztását, igen kézenfekvő az a gondolat, hogy ezek az időszakok vajon mit rejthettek magukban, mi jót hozhattak, mennyi örömet és bánatot szereztek azoknak, akik ezt az időszakot átélték.

Egy alkalommal magam is egy naptár húsvét utáni lapjait forgattam, mert tudni szerettem volna, hogy a családunk által is aggódva emlegetett fagyosszentek milyen napokra esnek, de véletlenül túllapoztam a naptárt, amely éppen pünkösd piros betűs napjánál maradt nyitva előttem.

Most utólag úgy gondolom, figyelmeztetni akart engem az a naptár, hogy emlékezzem arra, hogy gyermekfejjel sokáig

nem tudtam, mitől is ünnep a pünkösd. Vagy ahogyan otthon emlegetni szoktuk: piros pünkösd napja. Szüleim a húsvéti ünnepeknél nehezebben birkóztak meg ennek az ünnepnek a magyarázatával. Mert nem volt olyan egyszerű, mint ami húsvétkor történt: „Nincsen itt, mert feltámadt...” [Mt 28,6]

Természetesen, számomra nem az szorult magyarázatra, hogy karácsony és húsvét mellett van egy harmadik nagy ünnep, pünkösd. Karácsony gyermekéveim kedves jászolos ünnepe volt, mikor Isten fia megszületett. A megrázóan szomorú esemény, amikor nagypénteken Jézus meghalt a keresztfán, és a csoda, amikor húsvét hajnalán feltámadt a halálból. De mi történt pünkösdkor? Tudatlanságomban azzal nyugtattam magam, hogy nemcsak én, de a legtöbb ember sem tud mit kezdeni ezzel az ünneppel.

Iskolás koromtól kezdve azután az ünnepekkel kapcsolatos kérdéseim is fogyatkozni kezdtek. Megtudtam, hogy a pünkösdöt „hetek ünnepeinek” is szokták nevezni (7×7, húsvét után az ötvenedik nap). Evangélikus népiskolába jártam, így magától adódott, hogy osztálytársaimmal együtt pünkösd napján én is ott ültem a templomban, ahol az ünnepi istentiszteleten hallottunk először arról, hogy a keresztyének e napon a Szentlélek eljövételét ünneplik. A prédikációból azt is megtudtuk, hogy az első pünkösd alkalmával a Szentlélek lángnyelvek alakjában ereszkedett le az apostolokra. Ez volt tehát a nagy pillanat! Azt hiszem, mi gyermekek a lángok hallatára megriadtunk kicsit.

Otthoni pünkösd emlékeim az édesanyám kertjében bokorszámba nyíló pünkösd rózsákhoz szelődültek. Mivel a pünkösd a húsvétal együtt változó időpontú ünnepeink közé tartozik (születésem évében a pünkösd például nem is egy hónapra esett, mert első napjának dátuma május 31., a másodiké pedig június 1. volt). A pünkösd rózsák virágba bomlását mindig izgatottan lestük-vártuk, vajon kinyílnak-e az ünnepekre? Nagyon reméltük, hogy nem később és nem korábban jön el a virágünnep, amikor a pünkösd rózsák a méhek zümmögő zenéje mellett illatozni kezdenek. (A rózsaszínűeket bazsarózsának nevezük).

Felnőttkoromból a népszokások iránti érdeklődés sem maradt ki.

**„Jól megfogd
a lovad kantárját,
Ne tiporja, ne tapossa
a pünkösd rózsát!”**

Szűkebb pátriánkban, Békés megyében nem vert gyökeret a sokféle ismert népszokás, a pünkösd király- és királynőválasztás, de kialakultak különböző helyi szokások, például a májusfaállítás. A két világháború között Orosházán is előfordult, hogy pünkösdvasárnap reggelén fúvósbanda ébresztette a község népét. Olyan, régi időkben

gyakorolt – nem éppen dicséretes – szokásról is tudunk, ami azzal tette izgalmasabbá az ünnepet, hogy a lányok eljártak pünkösd rózsát lopni, hogy ők is olyan szépek és virulók legyenek, mint a rózsza.

Az ünnep természetes jelképei a zöld ág és a rózsza. A zöld ággal díszítés legjelentősebb ideje a pünkösd. Arra is találtunk példát, hogy a pünkösd ünnepkör népszokásai a templomok küszöbén is átjutottak, hiszen másképpen Tessedik Sámuel neves szarvasi lelkész sem tudósított volna arról, hogy 1770-ben beszüntették a „májusi fák” vagy „pünkösd fák” felállítását a templomban. Pedig a korabeli kalendárium még azt írta: „Pinkesd fivekkel, zöld levelekkel ékes.”

Mára ismét „meghozta az Isten piros pünkösd napját,” akárcsak 1940-ben, amikor öreg templomunkban jó emlékű Fürst Ervin evangélikus lelkész hirdette az ígét: „Csodálatos dolog, de mégis úgy van, hogy a pünkösd tényeit nem tudja kellőképpen érté-

Kedves Testvérek!

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség ebben az esztendőben is

áldozati vasárnapot hirdet 2019. június 9-re, pünkösd vasárnapjára.

Mint minden évben, most is szeretettel kérjük a testvérek támogató és adakozó szeretetét, hogy ingatlanaink állagmegóvásának a gyülekezet számára legnagyobb anyagi terhet jelentő feladatát a szükségletek szerint folyamatosan végezni tudjuk. Az alvégi parókia lakásainak felújítása a teljes körű falszigeteléssel megkezdődött, de ahhoz, hogy a lelkészlakás ideérkező lelkészcsalád számára beköltözhető és lakható legyen, a munkálatokat folytatni kell.

Adakozzunk az alvégi parókia felújítási munkálatainak folytatása céljából!

Ne felejtjük el, hogy minden, a felújítások megvalósításához kapott forint segít abban is, hogy fenn tudjuk tartani gyülekezeti életünk sokszínűségét, amely gazdagságával, a különböző korosztályok és érdeklődések megszólításával mind többek számára nyitja ki a templom, a gyülekezet kapuját.

Szeretettel kérjük, hogy ha milliós nagyságrendű munkálataink megvalósítását bármekkora összeggel is támogatni tudják, helyezték el adományukat egy borítékban (címmel vagy anélkül), és tegyék le június 9-én, pünkösd vasárnapján az oltár előtti asztalra áldozati adományként.

Köszönettel vesszük azt is, ha valaki később tud hozzájárulni céljaink megvalósításához, ezt személyesen a lelkési hivatalban teheti meg. Őszintén reméljük testvéreink gyülekezetünket anyagilag is hordozó felelős szeretetét.

Erős vár a mi Istenünk! Hittestvéri köszöntéssel:

ÖRDÖG ENDRE
igazgatólelkész

GYÖRGYI ISTVÁN
egyházközségi felügyelő

☞ kelni sem a világ, sem pedig az átlag keresztényiség [...] És mégis, pünkösd a megkoronázása azoknak a tetteknek, amelyeket véghez vitt rajtunk Isten. Mindaz, amit Jézus feltámadása és mennybemenetele után az ő parancsára történt, nem érthető meg a pünkösd csodája nélkül.” – fejezte be prédikációját a nagytiszteletű úr. Vajon eljut-e szívünkig annak a régi pünkösdnek a csodája?

VERASZTÓ ANTAL

A cikk illusztrációi a szerző gyűjteményéből származnak.

Piros Pünkösd napján

Levéltárunk kincseiből XXVI.

Válogatás az 1818-ban elkezdett protokollum 1831. évi bejegyzéseiből

Március 16-án, amikor az év első ekléziagyűlését Göndös István bíró, Csizmadia István törvénybíró, Vági Mihály, Kéry János, Keresztes István, Kötze Pál, Horváth Pál, Ágoston György, Csizmadia János, ns. Kunos István, Krajcsovits János és mások jelenlétében megtartották, nem gondolták, hogy hamarosan Orosháza addigi legtragikusabb időszaka köszönt be.

Csizmadia András, az eklézia érdemes kurátora betერjesztette az egyházközség 1830/31. évének számadásait, s „*abban semmi kifogás nem találtatott.*” Sőt! Megkérték ennek a hivatalnak a folytatására, amit elvállalt. Jakubik György egyházfi helyére Szemenyei Lászlót választották.

Határoztak „*az életnek áráról*”, az egyházközség földjén megtermelt, illetve az evangélikus lakosságtól adóban befolyt búza áráról. A malomvambúzának köble a malomban átvéve 12 forint, a granáriumban átvéve pedig 11 forint. Azért megjegyezték: „*de csak az Hely bélieknek.*”

A következő ekléziagyűlést jóval később, 1831. december 20-án tartották, tehát több mint kilenc hónap elteltével. Nagy oka volt ennek.

Az első napirendi pontban szomorúan emlékeztek meg arról, hogy „*augusztus 19. napján Nemzetes és Nemes Folkusházy Sámuel Úr, a Nemes Ecclesia nagy érdemű Jegyzőjének halála által ezen Hivatal megüresedve lévén, annak helyébe Nemzetes Nemes és Vitézljő Jászberényi Kalmár József Úr, a Helység hites Jegyzője, a Ns. Ecclesia Jegyzőjének választatott.*” – „*A ki is a Nemes Ecclesia Tagjainak eránta mutatott Bizodalmtól nagyra bötösülvén ezen Hivatalt el vállalta.*”

Ugyanakkor a „*cholera nyavalya*” által kimúlt négy esküdt helyére megválasztották Bors Jánost, nemes Jankó Mihályt, Kertész Mihályt és Dimák Andrást.

Az esztendő utolsó hónapjaiban Komornyik Benedek felépítette az új (ma is működő) orgonát. A gyűlés úgy határozott, hogy az orgona megvizsgálására már előbb megkért „*Szarvasi Nagy érdemű Rector Chovan Sigmond Úr ezen Alkotmányt jól megvizsgálván, és megpróbálván [...] azt nyilatkoztatta ki, hogy az orgona igen jó és minden hijányosság nélkül való.*”

Úgy határoztak, hogy az orgonaépítő művésznek további 1800 forintot most fizessenek ki, a még hátralévő 700 forintot pedig „*csak 3 Esztendőnek folyása után.*” Chovan Zsigmond úrnak 40 forintot annak jutalomként.

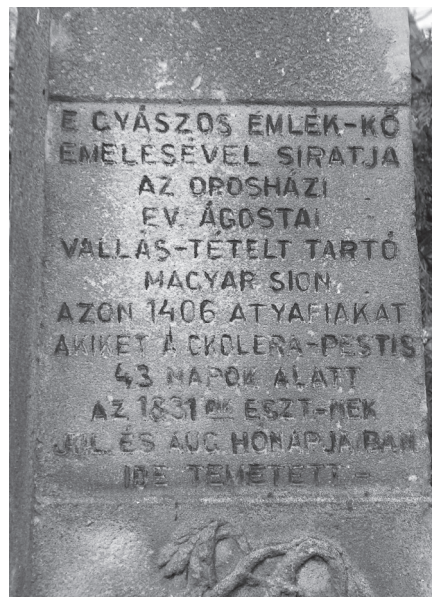
Szó volt még az „*Alvégi Paróchián történet Reparatiok*”-ról, mivel az a bírák tudtával történt, így a kifizetéseket is helyben hagyta a gyűlés. Azt is szabályozták, hogy az istentiszteleteken, a lelkipásztorok ülése előtt lévő két első széksort foglalják el az érdemes presbiterek.

Ezen az ekléziagyűlésen határoztak arról, hogy 1831 július és augusztus hónap

alatt az 1831-ik Esztendőnek Július és Augusztus Hónapjaiban ide temetett. – Melly szavak hogy arany betűkkel legyenek fel írva, meg állapítottott.”

Az orosházi evangélikus halotti anyakönyv 124. lapjáig, 1831. július 30-ig, 348 elhunytat írtak be. Ettől kezdve a 140. oldalig Mikolay nagytiszteletű úr részletesen taglalta a kolerajárvány eseményeit. (A százéves évfordulón, 1931-ben, Kovács Andor esperes önálló füzetben emlékezett meg „*a nagy cholera áldozatairól.*”)

Az első halottat 1831. július 16-án jegyezték fel, Fekete János és Blaskó Zsuzsanna 4 éves kislányát, Évát. Július 20-án meg-

Az 1831-es kolerajárvány emlékoszlopa a régi (fent) és az új vésettel (jobbra)

jaiban az „*epe kórság nyavalya által ez árnyék világból siralmasan kimúlt 1406 helybeli Lakosoknak [...] a Temető helyén fel-állítandó Kö emlék oszlopra, minémű felírás és vallyon Fekete a vagy Arany Betűkkel légyen fel írandó.*” Végül az alábbi határozatot hozták: „*Helybeli igen nagy érdemű Lelki Atya, Tisztelendő és Tudós Mikolay Istvány Úr több eféle Fölyül írásokat készítvén és előterjesztvén, a Nemes Ecclesia érdemes Tagjai által a következő Felírás választatott, és elfogadtatott: E gyászos Emlék-kő emelésével síratya az Orosházi Ev. Ágostai Vallás tételt tartó magyar Sion, azon 1406 atyafiakat, a kiket a Cholera Pestis 43 gyászos napok lefolyása*

halt 9 éves testvére, Sára, ugyanaznap 32 éves édesanyja és 35 éves édesapja is.

A júliusban és augusztusban elhunyt 1406 halottból csak néhány nevet teszünk közzé: Dénes György 50 éves, Argay János 80 éves, felesége, Hlatky Mária 70 éves, Pinter József tanító felesége, Mazán Erzsébet 94 éves, Keller Mátyás 48 éves, Kötze Pál 56 éves, Krajcsovits János 48 éves és felesége, Kertész Katalin 45 éves, Thék András 41 éves, Folkusházy Sámuel 56 éves, fia, Sámuel 3 éves, Székács Mihály 73 éves, Sitkei Péter 75 éves, Gabovics Andrásné Folkusházy Zsuzsanna 56 éves.

KOSZORÚS OSZKÁR

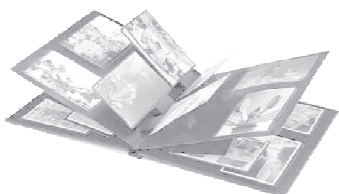

Fotóalbum

E címmel egy sorozatot indítottunk. Várjuk mindazok jelentkezését, akik egy-egy régóta őrzött fotójukat szívesen közzétennék lapunkban. Olyan, a 19. és 20. században készült fényképekre gondolunk, melyek evangélikus egyházközségünkhöz vagy a leányegyházakhoz kapcsolódnak. Lehetnek régi orosházi evangélikus iskolai fotók, konfirmációról, esküvőről, temetésről készített felvételek. Ábrázolhatják templomunkat, egykori iskoláinkat, egyházi épületeinket. Örülnénk annak is, ha eddig ismeretlen képeket kapnánk régi egyházi alkalmainkról, lelkészeinkről, tanítóinkról és más tisztségviselőinkről. Fontos annak pontosítása, hogy kit vagy mit ábrázol a beadott felvétel, hol és mikor készült. Feltüntetjük a fotó tulajdonosának nevét is, és (ha tudjuk) a fotográfusét.

Kérjük Olvasóinkat, hogy a lelkészi hivatalba, Csehi József hivatalvezetőhöz (Orosháza, Thék E-re u. 2.) válogatás után juttassanak el egy jól másolható, érdekes fényképet.

Most pedig gyönyörködjünk a régi felvételekben!

A volt Evangélikus Gimnázium udvara

(Orosháza, kb. 1942) Beküldő: Evangélikus Levéltár, Orosháza

Konfirmáció

(Orosháza, 1967) Beküldő: Kiss Rózsa

Konfirmáció (Balról Koszorús Oszkár esperes, Csepregi Zsuzsanna segédlelkész, Benkő István igazgatólelkész)
(Orosháza, 1973) Beküldő: Evangélikus Levéltár, Orosháza

A keresztelő lelkész neve: Székács József

V. rész

Igencsak érdekes áttekinteni, hogy Székács József (1809–1876), az egyszerű sorból felemelkedett orosházi születésű pesti magyar lelkész, majd püspök, szolgálatait során kikkel került kapcsolatba.

Ezúttal a Budapest–Deák téri keresztelési anyakönyvek 1856–1862-ig terjedő időszakának bejegyzéseiből készült válogatást tesszük közzé (szöveghűen, dőlt betűvel). A szereplőkről szóló rövid tudnivalók egyéb forrásokból származnak.

1856-ban 60, 1857-ben 53, 1858-ban 52, 1859-ben 54, 1860-ban 63, 1861-ben 68, 1862-ben 81 keresztelést jegyeztek be a Pesti Magyar Evangélikus Egyházközség anyakönyvébe.

– 1856/16. sz. – ápr. 25.–máj. 8. – *A keresztelt neve Imre Béla – fiú, törvényes – Szülők: Székács József pesti evangy. lelkész és hitvese született Vörös Júlia. – Lakhely: Pesten, Szén tér, az evangy paplakon. – Tanuk: Mokry szül Ágoston Mária asszony, Fabó Endre ágárdi lelkész, Thomson Sándor skót térítő Constantinápolyból és Ballagi Mór teológiai tanár, úgys mint a két utóbbi helyettese. – Keresztelte: Török Pál, pesti református lelkész.*

Székács Béla (1856–1923) orvos.

Fabó Endre [András] (1810–1874) 1835-től haláláig ősgárdi lelkész.

Alexander Thomson 1845–1847-ig szolgált Magyarországon.

Ballagi Mór (1815–1891) teológus, nyelvész, az MTA rendes tagja.

Török Pál (1808–1853) ref. püspök, 1842-ben Székács Józseffel együtt indította el a *Protestáns Egyházi és Iskolai Lapot*.

– 1857/9. sz. – 1856. nov. 20.–1857. márc. 4. – *A keresztelt neve Júlia Emilie Mária – leány, törvényes – Szülők: Kovács-Sebestyén Endre kórházi főorvos és hitvese, született Lumnitzer Júlia – Lakhely: Pesten, Belváros, Szervita tér, Gr. Teleki ház. – Tanuk: Balassa János orvostudor s egyetemi tanár és Lónyay Menyhért né született Kapell Emilia. – Keresztelte: Székács Józ.*

Kovács-Sebestyén Endre (1814–1878) orvos, sebész, az MTA levelező tagja.

Lónyay Menyhért né Kappel Emma (1825–1888) 1845-ben ment nőül a későbbi miniszterelnökhöz.

Balassa János (1814–1868) orvos, sebész, Balassa Pál orosházi lelkész öccse.

– 1857/45. sz. – oct. 26.–oct. 28. – *A keresztelt neve Zsófia – leány, törvényes – Szülők: Nemes Korik András helybeli fogadós és hitvese Revesz Zsófia evangyéliamiak – Lakhely: Pesten, Józsefu. Kerepesi u. 30. sz. – Tanuk: Petőfi István nevelő és öz. Francsek Borbálya – Keresztelte: Székács Józ.*

Petőfi István (1825–1880), a költő Petőfi Sándor öccse, ekkor Gaylhooffer János dánosi birtokán nevelő.

Petőfi István

– 1857/48. sz. – nov. 2.–nov. 29. – *A keresztelt neve Pál Árpád – fiú, törvényes – Szülők: Zsigmondy Pál hites ügyvéd és hitvese született Jármay Vilma evangyéliamiak. – Lakhely: Pesten, Lipótváros, Mázsa u. 2. szám. – Tanuk: Balassa István hites ügyvéd és Zsigmondy Vilmos né született Herglotz Ida. – Keresztelte: Székács József.*

Zsigmondy Pál (1818–) ügyvéd

Balassa István (1816–1877) ügyvéd, Balassa Pál orosházi lelkész öccse.

– 1858/7. sz. – febr. 1.–febr. 1. – *A keresztelt neve Erzsébet – leány, törvényes – Szülők: Székács József evangy. lelkész helyben és hitvese, született Vörös Júlia – Lakhely Pesten, Belváros, Szén tér, evangy. paplak – Tanuk: Breng Mihály hasznóbérlő Tenyőn és hitvese, szül. Brandstatter Júlia, helyettesítve Mihalovics Antonia bába által – Keresztelte: Székács József – rögtönzött keresztelés.*

Székács Erzsébet meghalt 20 óras korában, temette Lang Mihály február 2-án.

– 1858/22. sz. – ápr. 19.–máj. 3. – *A keresztelt neve Zoltán János – fi, törvényes – Szülők: Bókay János igazgató főorvos az itteni gyermekkorházban és hitvese, született Szabó Judit, evangy. – Lakhely: Pesten, Belváros, Fő út 15. szám – Tanuk: Cséry Lajos helybeli hites ügyvéd és hitvese, született Halász Ida asszony, Tóth Lőrincz né szül. Kandó Zsófia asszony – Keresztelte: Székács Józ.* – Bába: Pitlik (?) Anna.

Bókay János (1858–1937) orvos, egyetemi tanár, az MTA levelező tagja.

Bókay János (1822–1884) gyermekgyógyász, egyetemi tanár.

– 1858/38. sz. – júl. 29.–aug. 14. – *A keresztelt neve Emília Ilka Vilma – leány, törvényes – Szülők: Barabásszegi Barabás Dániel hites ügyvéd és hitvese Antalik Vilma evangyéliamiak. – Lakhely: Budán, Krisztina város – Tanuk: Balassa János orvostudor és egyetemi tanár, Balassa Emilia kisasszony – Keresztelte: Székács.*

Barabásszegi Barabás Dániel (1812–1878) ügyvéd.

Balassa Emília, Balassa Pál orosházi lelkész testvérhúga.

– 1859/13. sz. – febr. 21.–mart. 20. – *A keresztelt neve Luiza Julia Johanna – leány, törvényes – Szülők: Haberern Jonathán, a Protestáns Theológiai intézet rendes tanára és hitvese, született Liedemann Róza evangyéliami hitvallásúak. – Lakhely: Pesten, Belváros, Borz utca 3-dik szám. – Tanuk: Zsigmondy Pál hites ügyvéd, Liedemann Ferencz kereskedő, Kochmeister Hornbostel Sarolta asszony és Liedemann Luiza hajadon. – Keresztelte: Székács Józ.*

Haberern Jonathán (1818–1880) teológus, filozófiai író, az MTA tagja.

– 1859/32. sz. – sept. 5.–sept. 10. – *A keresztelt neve: Sándor Pál – fi, törvényes – Szülők: Nemes Korik András helybeli fogadós és hitvese, szül. Revesz Zsófia evangyéliamiak – Lakhely: Pesten, Józsefu. Kerepesi u. 30-dik szám. – Tanuk: Petőfi István gazdatiszt és özvegy Francsek, született Revesz Borbálya – Keresztelte: Székács J. – Bába: Ivanics Anna.*

Petőfi István (1825–1880) 1858 őszétől gazdatiszt Geiszt Gáspár csákoói birtokán.

– 1860/12. sz. – jan. 23.–febr. 16. – *A keresztelt neve: Magdolna Ilona Aranka – le-*

ány, törvényes – Szülők: Aszódi ifjabb Báró Podmanitzky László földbirtokos és hitvese, született Sréter Malvina evangélmiaiak – Lakhely: Pesten, Terézváros, Gyár utca 38. sz. – Tanuk: Osztrólczy Géza földbirtokos és hitvese, született Podmanitzky Magdolna, képviselve Radvánszky Antal földbirtokos és hitvese, sz. B. Podmanitzky Irma által. – Keresztelte: Székács József – Bába: Miller Anna.

Podmaniczky László (1825–1892) földbirtokos.

Osztrólczy Géza (1819–1884) földbirtokos.

Radvánszky Antal (1807–1882) országgyűlési követ, 1873–1879-ig a Bányai Evangélikus Egyházkerület felügyelője.

– 1860/21. sz. – febr. 29.–apr. 9. – A keresztelt neve: Árpád Gusztáv Adolf – fi, törvényes – Szülők: Zsigmondy Gusztáv császári mérnöksegéd és hitvese, született Riecke Júlia asszony, evangélmiaiak – Lakhely: Pesten, Lipótváros, Mázsa utca 2-dik szám. – Jelen volt tanuk: Zsigmondy Pál és neje, született Jármay Vilma, Liedemann Lujza kisasszony. Távollevő tanuk: Riecke Gusztáv Adolf lelkész Loffenauban és neje Augusztá, Riecke Matild kisasszony Söffenauban, Riecke Lujza kisasszony Hohensheimben. – Keresztelte: Székács József – Bába: Ottlik Paulina.

Zsigmondy Árpád (1860–1924) bányamérnök.

Zsigmondy Gusztáv (1824–1895) állami főmérnök, felesége Riecke Júlia (1831–1874).

Zsigmondy Pál (1818–) ügyvéd.

Riecke Gusztáv Adolf (1798–1883) lelkész.

Heckenast Gusztáv

– 1861/8. sz. – febr. 6.–febr. 17. – A keresztelt neve: Zoltán – fi, törvényes – Szülők: Feil Frigyes helyb. zongoraművész és hitvese,

született Méhes Mária evangélmiaiak – Lakhely: Pesten, Terézváros, Király utca 67. szám. – Tanuk: Röck Henrik helyb. háztulajdonos és polg. képviselő és hitvese, született Beck Erzsébet. – Keresztelte: Székács József.

Feil Zoltán (1861–) járási számvevő.

Fayl Frigyes (1837–1879) a Nemzeti Zenede tanára.

Röck Henrik (1811–1866) Beck Erzsébet (1817–1887) férje.

– 1861/18. sz. – febr. 17.–márc. 25. – A keresztelt neve: Ilona Zsófia Judit – leány, törvényes – Szülők: Barabásszegi Barabás Daniél hites ügyvéd és hitvese, született Antalik Vilma evangélmiaiak – Lakhely: Pesten, Lipótváros, Zrínyi utca 2. szám. – Tanuk: Balassa János egyetemi oktató és cs. k. Tanácsos és Torkos Lászlóné, született Balassa Emília. – Keresztelte: Székács József – Bába: Ottlikné.

Torkos Lászlóné Balassa Emília az orosz házi lelkész, Balassa Pál húga.

– 1861/41. sz. – aug. 4.–aug. 12. – A keresztelt neve: László György – fi, törvényes – Szülők: Czettler János orvostudor Félégyházán és neje, született Kresz Hermína. – Lakhely: Pesten – Tanuk: Ifj. B. Podmanitzky László, helyettesítve Kresz Károly gyakorlati orvos által és Kresz Géza gymnasiumi tanuló. – Keresztelte: Székács József. – Bába: Lojdl Borbála.

Kresz Géza (1846–1901) orvos, a budapesti önkéntes mentőegyesület megszervezője.

– 1861/67. sz. – nov. 10.–dec. 23. – A keresztelt neve: Aladár Ferencz Gusztáv – fi, törvényes – Szülők: Heckenast Gusztáv nyomdatulajdonos és kiadó és hitvese, született Bajza Lenke – Lakhely: Pesten, Erzsébet tér, Lipótváros 10. szám. – Tanuk: Deák Ferencz földbirtokos és Bajza-Csajághy Julianna asszony. – Keresztelte: Székács József. – Jegyzet: Legfelsőbb királyi engedéllyel a szülött vezetőneve Heckenast – „Bajza” névre változtatott. Belügyminiszteri leirat 21090/880. máj. 8.

Heckenast Gusztáv (1811–1878) nyomdász, könyvkiadó, könyvkereskedő, apja kasai német evangélikus lelkész.

Bajza Lenke (1840–1905) Bajza József és Csajághy Júlia lánya. Elvált, majd 1863-ban feleségül ment Beniczky Ferenc földbirtokoshoz.

Deák Ferenc (1803–1876) földbirtokos, államférfi, miniszter, az MTA tagja, majd igazgatója, a „haza bölcse”.

– 1862/30. – apr. 3.–12. – A keresztelt neve: Emília Terézia Ludovika – leány, törvényes – Szülők: Torkos László Helytartó taná-

csi Fogalmazó és hitvese, született Balassa Emília – Lakhely: Pesten, Terézváros, Váczi u. 59. szám – Tanuk: Balassa János kir. tanácsos és egyetemi tanár, Balassa István hites ügyvéd, Térey-Torkos Lila asszony és özv. Schadlbauer Mária asszony – Keresztelte: Székács József.

Deák Ferenc

Balassa István (1816–1877) ügyvéd, Balassa Pál orosházi lelkész öccse.

– 1862/43. sz. – máj. 25.–jún. 9. – A keresztelt neve: Elemér Miklós – fi, törvényes – Szülők: Bernátfalvi földvári Földváry Miklós földbirtokos és hitvese, született Kappel Malvina asszony – Lakhely: Pesten, Lipótváros, Bálvány utca 6. szám – Tanuk: Lónyay Menyhért földbirtokos és hitvese, született Kappel Emma asszony – Keresztelte: Székács József.

Földváry Elemér (1862–1936) földbirtokos, egyházi felügyelő.

Földváry Miklós (1831–1885) földbirtokos, felsőházi tag, országgyűlési képviselő.

Lónyay Menyhért (1822–1884) politikus és publicista, miniszterelnök, az MTA rendes tagja, elnöke.

KOSZORÚS OSZKÁR

Orosházi Harangszó újságunk az interneten is megtalálható:

<http://oroshaza.lutheran.hu/harangszo>

Templomszentelési ünnep Szentetornyán

2019. május 19-én, 14 órakor ünneplő sokaság gyűlt össze, hogy hálát adjon az előző esztendőben külsőleg is megújult templomért. Az épület belseje 15 éve lett renoválva, így azt most nem kellett javíttatni. A 2018-as munkálatok során a homlokzatot teljes körűen helyreállították; az eredeti színeket kapta vissza a templom, amelyek az évtizedek alatt kifakultak.

Az 1931-es megépülés óta ez volt az első rekonstrukció, amelyet 14 800 000 Ft-tal támogatott az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság. Ezt az egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások támogatása (EGYH-EOR-18) keretében biztosították. Az orosházi önkormányzat 500 000 Ft-tal segítette a helyi védettség alatt álló épület felújítását.

Az ünnepi istentiszteleten Kondor Péter püspök hirdette Isten ígését Jak 1,16–27 alapján. A „legyetek az ígéknek cselekvői, ne csak hallgatói” gondolatkör kapcsán kiemelte: a szavak képesek elcsendesíteni a vitákat, s a szétszórtságban élő híveket képesek összekovácsolni nemzedékről nemzedékre. Arról beszélt még, hogy ne legyen hiabavaló az istentiszteletünk. A hétköznapokban is Isten ígéje szerint kell élnünk, nem csupán a templomban kell rá figyelniük.

Ezután egy rövid ünnepi közgyűlés volt, amelyen Koszorús Oszkár beszélt a templom és a gyülekezet történetéről (ld. 9–10. oldal). Utána Lázár Zsolt esperes és Ördög Endre igazgatólelkész köszöntötték a jelenlevőket. Felolvasták Orbán Viktor köszöntőlevelét. Antal László önkormányzati képviselő köszöntője után 40 perces zenés szolgálat következett: az alsózsolcai metodista zenekar adott műsort Erdei-Nagy László lelkész vezetésével. A csoport különleges zenéi élményt nyújtott számunkra. Több saját éneket is előadtak, melyek egyike így szólt:

*„Elmúlt egy év, elmúlt egy év,
Amit nekünk hagyott, csak egy múltó, szép
emlék.
Uram, te itt maradsz, örökké bennem élsz,
bennem élsz,
Mert Jézus él – szívemben él.*

*Elmúlt egy év, megint egy év,
De a szeretet lángja nem alszik ki még.
Uram, te itt maradsz, vakító fényed ég,
bennem ég,
Mert Jézus él – szívemben él.*

*Elmúlt egy év, elmúlt egy év,
Jöjj, ki hordod majd egy új évnek terbét.
Uram, Te itt maradsz, vezess célunk felé –
a cél felé,
Hol Jézus él, hol Jézus él.*

*Uram, te itt maradsz, vezess célunk felé,
a cél felé,*

*Hol Jézus él, ott élek én,
Hol Jézus él, ott éljek én.”*

Az ünnepséget koszorúzás követte a gyülekezeti ház falán található emléktáblánál, majd szeretetvendégséggel zárult az alkalom.

A gyülekezet az EFOP-1.3.7-17 *Szentetornyai integráció* címmel, a társadalmi felzárkóztatás célját szolgáló pályázat keretében rendezte meg az ünnepséget.

LACZKI JÁNOS
evangélikus lelkész

MINISZTERELNÖK

Tisztelt Egybegyűlteik! Kedves Ünneplő Gyülekezet!

Ósi bölcsesség, hogy a szél kihívásaira a fa a gyökereivel válaszol. Éppen ezért azt tartjuk, hogy amíg sikerül étellel megtölteni templomainkat, addig Magyarországot és Európát is megőrizhetjük olyanoknak, amilyenek mi szeretjük.

Örömmel hallottam, hogy az elmúlt hónapokban két templom is megújult Szentetornyán, sőt további terveket is szőnek a település jövőjével kapcsolatban. Mindez nem csak arról tanúskodik, hogy az Önök számára fontosak a hagyományos értékek, hanem azt is bizonyítja, hogy elkötelezetten ragaszkodnak az őseinktől örökölt kultúrához.

A hálaadó istentiszteletükön sajnos csak lélekben lehetek jelen, ezért engedjék meg, hogy az elvégzett munkához ezúton gratuláljak, a közös ünnepléshez örömteli pillanatokat, az Önök előtt álló feladatokhoz pedig további sok erőt és kitartást kívánjak.

Isten óvja a szentetornyaiakat!

Budapest, 2019. május 7.

Tisztelettel:

Orbán Viktor

„EZEN A HELYEN ADOK
BÉKESSÉGET NEKTEK”

Mikor belépünk itt az eredeti szépségében felújított szentetornyai evangélikus templomba, a bejáratánál olvashatjuk ezt a Haggeus próféta könyve 2. fejezete 9. részéből vett ígét. Megismétlem, mert fontos:

„EZEN A HELYEN ADOK
BÉKESSÉGET NEKTEK”

Tisztelt Ünneplő Gyülekezet!

Köszöntöm Mindnyájukat/Mindnyájatokat, megkülönböztetett tisztelettel Kondor Péter püspök urat. Köszönöm a felkérést, hogy egy rövid gyülekezettörténetet vázoljak fel a jelenlévő kedves vendégeknek, az innen elszármazottaknak, a közelebről és a távolabbról érkezőknek, a szentetornyaiaknak.

Annál inkább örömmel teszem ezt, mivel édesapám pontosan 80 éve érkezett ide, Szentetornyára. 1939-től Ruttkay-Miklián Géza nagytiszteletű úr mellett volt segédlelkész, majd két esztendeig tartó rákórczitelepi szolgálat után 1943-ban tért vissza ide, Szentetornyára mint a gyülekezet beiktatott lelkésze. Jómagam 1 éves koromtól laktam itt a parókián, egészen 14 éves koromig. Itt jártam általános iskolába, itt hallgattam édesapám prédikációit, itt konfirmáltam és énekeltem öcsémmel és a környéken lakó gyerekekkel a karzaton, a kántori szolgálatot is ellátó édesanyám mellett. Itt futballoztunk a templomkertben reggeltől estig, itt eszméltem, ide is kötődöm.

Bár már 63 éve nem lakom Szentetornyán, évtizedek óta minden nap látom ezt a templomot. Ugyanis íróasztalom felett van Szalók József egykori nagybányai festőnek 1946-ban alkotott, s édesapám által megvásárolt *A szentetornyai evangélikus templom* című olajfestménye.

Naponként látom tehát ezt a templomot, amit az 1907-től 1931-ig Szentetornyán szolgáló Csermák Elemér nagytiszteletű úr hathatós közreműködésével építettek fel, és most, 88 év után korabeli szépségében gyönyörködhetünk benne.

Régi iratokból azt tudjuk, hogy ez a föld egy Sente nevű családé volt, itt építettek tornyos kastélyt, s nevezték el Sente-Tornyának. 1846-ban szabad költözködésű orosházi jobbágyok vásároltak itt földet és lett ez a településrész Szabad-Szentetornya.

1854-ben evangélikus leányegyházat alapítottak, iskolát építettek, majd 1855-ben és 1863-ban egy-egy harangot szereztek. 1874-ben új tanítói lakást emeltek, 1901-től váltak önállóvá.

A templomépítő Csermák Elemérről szólok most bővebben. Elemér bácsit személyesen ismertem az 1950-es évek második felétől, többször megfordultam Orsházán az Ond utcai házukban. A szüleim által küldött kisebb ajándécsomagokat, süteményt, gyümölcsöt vittem neki és feleségének, Sass Ilonka néninek. Később Ilonka néni beteg lett, Mezőhegyesre került, ott is halt meg, Elemér bácsi pedig 1968 nyarán az orosházi szociális otthonban.

Csermák Elemér 1881-ben született Tótkomlóson, ahol nagyapja, Csermák János 41 éven át lelkészkedett. Apja, Cser-

mák Kálmán pedig szintén tótkomlósi lelkész volt 33 évig. (1861-ben az orosházi születésű pesti püspök, Székács József mellett segédlelkész). Középkorait Szarvason, a teológiát Pozsonyban és Eperjesen végezte el. 1905-ben szentelte lelkésszé Sárkány Sámuel bányakerületi püspök. Orsházán két évig Kovács Andor mellett segédlelkész volt, majd 1907-ben Podhradszky János utódként egyhangúlag meghívta a szentetornyai gyülekezet. A magyar nyelven kívül beszélt németül és tótul. „Életét odaszánó szolgálattal lép népe közé” – olvashatjuk róla. Templomépítő buzgalomát derékba törte az I. világháború. Csermák Elemér általános tiszteletnek örvendett, élénken részt vett a község társadalmi életében, elnöke és ügyvezető igazgatója volt a helyi Hangya Szövetkezetnek, tagja a község képviselő-

testületének, az iskolaszék elnöke, az olvasókör díszelnöke.

Nagy esemény volt a helyi evangélikuság életében, amikor Raffay Sándor püspök 1922. június 16-án kanonika vizitációt (püspöklátogatást) tartott a gyülekezetben. A fennmaradt közel harminc oldalas jegyzőkönyvből – az idő rövidege miatt – csak egy adatot emelek ki: a szentetornyai evangélikusok lélekszáma ekkor 1425 fő volt.

A templomépítésre összegyűjtött pénz a háború után elértéktelenedett. Csermák Elemér újra nekifogott dédelgetett álmának, a templom létrehozásának. Olyan időben, amikor inkább minden leépuult, ő felépítette ezt az impozáns templomot. A szentetornyai lakosság adományain kívül országos gyűjtést indítottak. Dr. Székács István egyházközségi felügyelő, földbirtokos hathatós segítségével is sokat jelentett a tervező és a kivitelező Süle László építőmester, orosházi másodfelügyelő szakértelme és áldozatos munkája mellett. (Ő építette a nagyszénási evangélikus és az orosházi református templomot is).

Templomavatás Szentetornyán címmel Kálmán Rezső lelkész számolt be az 1931. október 18-ai ünnepségről az *Orosházi Evangélikusok Lapja* akkori lapszámában. Raffay Sándor püspök a fővárosból vonattal érkezett Orsházára, ahonnan 26 lovas kocsival indultak Szentetornyára. A község határánál hatalmas diadalkapu fogadta a küldöttséget, a paplak előtt Csermák Elemér lelkész üdvözölte a templomavatásra érkező püspököt. Elöl az iskolás gyermekek, majd 14 Luther-kabátos lelkész, világi előkelőségek és a hívek beláthatatlan serege – így szólt a korabeli tudósítás. Raffay püspök felolvasta a Királyok első könyve 8. fejezetéből Salamon templomszentelési imádságát, s ehhez fűzte beszédét. Azután Podhradszky János, a szentetornyai gyülekezet első lelkésze (akkor tordasi alespereslelkész) mondott prédikációt. Majd Csermák Elemér ismertette a templomépítés történetét. Megemlítette azt, hogy 54 000 pengőbe került az építkezés és a berendezés, s még 20 000 pengő adósság van rajta. Végezetül ismét a püspök emelkedett szólásra, s hatalmas meglepetést okozva bejelentette, Csermák Elemér nyugdíjazását kérte, búcsúzik szeretett egyházától és az új templomtól. (Még gyermekkoromból emlékszem arra, mikor édesapám, azt hiszem Botyánszky János bácsinak, az esperesnek mondta, hogy Csermák Elemér hosszú

évek alatt felépíttette a templomot, ez volt élete fő műve, és aztán egyszer sem prédikált benne).

Ezzel új korszak kezdődött a szentetornyai egyházközség történetében. 1932–1934-ig Fürst Ervin a lelkész, amikor is lelkileg és anyagilag is fejlődésnek indult a gyülekezet. Az Orosházára szóló meghívása után 1934-től 1943-ig Ruttkay-Miklián Géza az utód, aki kiváló szervező, a gyülekezeti élet külső és belső építője.

Gyónra távozása után édesapámat, Koszorús Oszkár rákócziitepi lelkészt hívták meg, aki – kényszerűségből – két évig távol volt, tábori lelkészi szolgálatot teljesített. Visszatérése után kifizették a templom és az iskola építése után fennmaradt adósságot. Édesapám vendégkönyve szerint 1948-ban járt itt Ordass Lajos püspök, 1951-ben Dezséry László püspök, s többek között olyan teológusok, mint Gémes István, Madarász István, Szépfalusy István. 1956 nyaráig volt Szentetornyan. Átélt az egyház üldözését, az iskola államosítását, de kitartott hite mellett, nem hasonlott meg soha.

Utódai rövid ideig maradtak: Feller Ádám 1956–1961-ig, Zalán Pál 1962–1963-ig. Az anyakönyvek tanúsága szerint Orosházáról járt ki a szolgálatokat végezni Benkó István igazgatólelkész, Bodrog Miklós és Zászkaliczky Pál segédlelkészek és a nyugdíjas vallásnár, Gyurán György. A Rákócziiteppel való társulás után 1964-től 1969-ig Gabányi Géza lett a társult gyü-

lekezet lelkésze. 1972–1973-ban Megyaszai László végezte a napi lelkészi munkát. Ambrózfalvára való távozása után még Lehoczky Endre 1973-tól hat esztendőig töltött itt. 1980. január 1-jétől Szentetornya

és Rákócziitep is Orosháza leányegyháza. 1981-ben Orosházán nyugdíjba vonult édesapám még öt évre Szentetornyára költözött. Minden szolgálatot elvégzett, látogatta a családokat, felújíttatta a lelkészlakást.

A továbbiakban is az orosházi lelkészek gondozták a szentetornyai gyülekezetet, vállaltak szolgálatot: Kis János, Gyarmati István, több esztendeig Pintér János esperes úr, azután szintén néhány évig Ribár János esperes úr.

2001-ben, a templom építésének 70. évfordulójára ünnepséget szerveztek, amikor napvilágot látott Szverle István *Hit által épült* című gyülekezettörténeti kiadványa. 2004-ben jelentős bádigos munkát végeztek el a templomon, ugyanakkor elkészült a torony festése is.

Ezzel elérkeztünk a jelenhez. Külön fejezetet érdemel az Orosháza, Kardoskút és Rákócziitep mellett 2004 óta – tehát másfél évtizede – Szentetornyan is szolgálatot teljesítő Laczki János nagytiszteletű úr mély hittel végzett, sokrétű és sok eredményt felmutató munkássága.

Édesapámnak az 1950-ben (tehát most már 69 éve) írt rövid helyi egyháztörténetnek záró soraival fejezem be mai beszédemet: „Legyen áldott az Úr, aki ma is épít, aki ma is vezet, akinek kegyelme kifogyhatatlan, akinek jóságáról nemzedékek tesznek bizonyosságot. Övé a dicsőség és a hálaadás!”

Nagyon köszönöm figyelmüket/figyelmeteket!

Elhangzott 2019. május 19-én.

KOSZORÚS OSZKÁR

Konfirmáció 2019

Andrikó Ágnes, Árgyelán Csenge, Árus Fanni, Bánki–Horváth Jázmin, Berta Karolina, Börcsök István, Celuska Viktória, Czikora Dániel, Csicsely Laura, Csík András, Csökő Zsolt Imre, Domján Szimonetta, Halter Szimonetta, Hanus Nikol, Kopanyicza Lara Inez, Kovács Vivien, Kőrösi Levente, Kristóf Klaudia, Magura Borbála, Marossy Erik, Nagy Emma Boglárka, Patyi Dávid, Péter Levente, Petrovszki Dorina, Plesóczki Dominik László, Ribárszki Anna Veronika, Skorka Johanna, Szigethy Mátyás, Timmermann Soma Csaba, Torda György, Tóth Ádám, Tóth Loretta, Török Virág, Vetró Brenda, Zalai Bernadett, Nagypál Tünde, Schmittinger Anikó

THCS

Templomi Házigazda Csoport – Tudom, Hogy Csoda

Tudom, hogy csoda, ami történik. Mi is? Néhány ember hirtelen egy véleményen van, egyet akar. Néhány embernek fontos a templom, a nyitottság és a gyülekezet ügye. Összetalálkoznak, összetalálkoznak. Beszélgetünk. Élmények, tapasztalatok, ötletek gyűlnek. Tengernyi anyag, vélemény, jó szándék. De jó is, hogy újra kinyílik a templomajtó! Megmutathatjuk magunkat, hírt adhatunk magunkról.

De hogyan is kellene csinálni? Sok szempont, kreatív és történelmi ötletelés, egy kis marketing, egyházismeret... nos, ennyi mindent már egy csomóba kell hordani, össze kell gereblyézni ahhoz, hogy egy markáns és megvalósítható terv kerekedhessen ki belőle. Ez az alap, ebből fogunk dolgozni. Kiderül, hogy nemcsak az össze-

gyűjtött anyagokat kell egybeszedni, hanem magunkat is, akik vállaltuk, hogy templomi házigazdák leszünk.

Mi minden kell egy ilyen terv megvalósításához? Először is kell egy biztosan fenntartható nyitvatartási rend. Hétfőtől szombatig, 10 és 13 óra között. Kellenek állandó és frissülő programok, információs és promóciós anyag, háttér csapat.

Azután biztosítani kell Isten házában a méltóságát, mindenkor tisztasággal, rendszerezettség, friss virágokkal. És jöhetnek azok a lelkes emberek, akik betöltik majd a vendégváró szerepét. Erre az idegenvezetésre alakult ez a társaság. Milyen is egy ilyen idegenvezetés? Mi kerüljön abba a néha nagyon rövid, de néha nagyon is mély tartalommal töltött időbe, amikor a látogató

belép hozzánk? Vajon milyen várakozással, és miért térnek be ide?

Csoportunk ebből a szempontból is megvizsgálta a lehetőségeket. Nem hagyományos tárlatvezetés történik, hanem azt szeretnénk bemutatni, hogyan látjuk mi magunkat, hogyan éljük meg e falak között mindennapjainkat, közösségi és hitéletünket, történelmünket, összetartozásunkat. E percek hirtelen összekötik látogatót és vendégfogadót. Élménnyé válik az együttlét.

A templom légköre, sajátos, áhítatos, gyógyító atmoszférája pedig felemeli majd ezeket a percek, találkozások. Élénk, érdeklődő beszélgetések alakulnak ki, amelyek során nem ritkán tetten érhető a felfelé mutató, kutató érdeklődés, fel lehet tenni meg nem válaszolt kérdéseket, baráti szálak szövődnek, gátak omlanak le. Ehhez épült, Isten segítségével az új Templomi Házigazda Csoport. Épület az épületen belül. Tudom, Hogy Csoda. Adja Isten, hogy így legyen!

SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT

Pünködsi gondolatok a diakóniában

„Amikor pedig eljött a pünkösd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohambhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek... Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak.” [ApCsel 2,1–2,4]

Eképp hangzik a pünködsi evangélium minden hívő ember számára. Gondolataim az ige nyomán tovább szállnak. Felnyitom az énekeskönyvet, s különös dolgot tapasztalok: több pünködsi ének kezdete „Jövel, Szentlélek Úristen” (EÉ 229, 230, 234). Úgy érzem, ez egy felém szálló csoda, minden elolvasott ének fokozza bennem a várakozást. Meggyőződésem: ezzel nem vagyok egyedül. Sok, velem egy- és hasonló korú, idős ember minden évben várja ezt a csodát, hiszen „...gyakran elfog csüggedés, Gyengül hitünk világa. Te légy nekünk bölcs vezetőnk, Tűzszlop légy és életetünk: Segíts örök hazánkba! Enyhíts, gyógyíts, Adj tanácsot, bátorságot, bölcsességet, Hitet, erőt, reménységet!” [EÉ 236] – olvasom.

Talán nem hiába várom, várjuk a csodát, a Szentlélek eljövételét, hitünk megerősítését, hiszen „a Szentlélek a mai napig kiárad Isten fiaira. Lelkükbe vési és világossá teszi Isten üzenetét, szívüket a szeretet cselekedeteire indítja. Segíti az apostolok utódait, hogy jó pásztorként gondjait viseljék Jézus bárányainak”.

A diakóniai összefogás hangulata is valami különös várakozást sugározott. Tizenegyen voltunk, mint amikor a tanítványokra szállt a Szentlélek. Ördög Endre igazgatólelkész úr most is a következő hónap ígéje alapján tartotta áhítatát. „*Lépes méz a kedves beszéd: édes a léleknek és gyógyulás a testnek*”. [Péld 16,24] Áhítattal mélyült bele mindenki az igehallgatásba, ezáltal valahogy jobbnak, erősebbnek éreztük magunkat.

Nehezen indult az áhítat utáni megbeszélés. Félve néztünk egymásra, jöttek a kérdések azokról, akik nincsenek jelen. Sajnos vannak, akik kikerültek a látogatók köréből, koruk és egészségi állapotuk miatt. Ezért megbeszéltük és döntöttünk arról, hogy őket is felírjuk a látogatandók listájára. Szeretnénk éreztetni velük, hogy közeink tartoznak, nem hagyjuk őket egyedül.

Volt azért a megbeszélésnek egy kedves, örömteli része is. A húsvéti kis ajándékok eljutottak a szociális otthonokba és ez nagy örömet jelentett az ott élő idősök számára. Nem győzök elégszer köszönetet és dicséretet mondani azoknak a diakóniában tevékenykedő testvéreinknek, akik így összefogják és szeretetükkel halmozzák el az egyedül élőket. Nagyon fontos, hogy ez így maradjon, hiszen sokak számára ez a jövő. Ma még ott ülünk a templom padjaiban, de az idő múlásával sokaknak az idősek otthona jelenti az egyedüli utat és lehetőséget. Tudjuk, aki hitben élte le az élete nagy részét, annak lelki békét jelentenek az otthonokban tartott istentiszteletek. Azért mi, akik még bírjuk erővel, tovább látogatunk hittel és szeretettel.

Ezekkel a gondolatokkal várom az idei pünkösdöt és az Útmutató soráival zárom írásomat: „*Szeretném, ha lenne hitem, amely legyőz minden kétséget, amely tudja a kérdésekre a választ és tartást ad az életben. Szeretném, ha lenne olyan reménységem – nekem és a világnak is –, amely a sötét napokban is jövőt ad élénk.*” [E. Bormann]

KOVÁCS TIBORNÉ

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Ballagás 2019

A tanév egyik legfontosabb iskolai eseménye a ballagás. Ezen a napon véglegessé válik a búcsú az iskolától. A most következő írások a Székács Evangélikus Iskola 2019. május 4-ei ballagási ünnepségén hangzottak el. Az igazgatói gondolatok mellett a 11. és a 12. évfolyamosok búcsúbeszédét is megosztjuk az idén 25 éves Orosházi Harangszó olvasóival.

Tisztelt Vendégeink! Kedves Ballagó Fiatalok! Kétszázöt esztendő nagy idő. Jócskán túl van az ember földi életének határain. Kétszázöt év történelmi távlat számunkra bőven elegendő arra, hogy világháborúk vagy éppen járványok pusztítsanak, birodalmak és országok szülessenek és tűnjenek el, forradalmak és szabadságharcok törjenek ki és érjenek diadalmas vagy éppen kudarcos véget, vagy hogy új találmányok és felfedezések tízezreivel gazdagodjon az emberiség.

Miért éppen kétszázöt évről beszélek? Nos, ahogyan már a szalagavaton is említettem, éppen ennyi idővel ezelőtt, 1809-ben született itt Orosházán Székács József, intézményünk névadója. Neki mindössze 67 földi évet adott az Úristen, de ez a 67 év is bizonyos szempontból nézve nagy idő. Székács József esetében 67 év bőven elegendő volt ahhoz, hogy több nyelven beszélő lelkész, püspök, író, országgyűlési képviselő, akadémikus váljék belőle, és olyan maradandó életművet alkosson, amely méltóvá tette arra, hogy oktatási intézményünk most az ő nevét viselje.

De ahogyan kétszázöt év nagy idő történelmi távlatban, és 67 év nagy dolgokra elegendő egy ember életében, ugyanígy azt kell mondanom most nektek, kedves ballagó és érettségire készülő fiatalok, hogy 18-19 év szintén nagy idő egy ember életében. A ti életeteket tekintve 18-19 év már elegendő volt arra, hogy újszülött, magatehetetlen csecsemőből kisgyermekké, majd óvodássá, iskolássá, később gimnazistává, először csak korlátozottan cselekvőképes, végül teljes mértékben, jogilag is önálló, cselekvőképes felnőtt fiatalokká váljatok. Ilyen nagy változások ennyi idő alatt életünk későbbi szakaszaiban nem történnek velünk. Ez a 18-19 év elegendő volt arra, hogy megtanuljátok az emberi viselkedés alapvető szabályait, írni és olvasni tudókká váljatok, hogy izgalmas és még izgalmasabb tantárgyak, tudományterületek világában mélyüljete el, születek kezét szép lassan elengedve osztálytársi, baráti, lelki kapcsolatokat építsetek és ápoljátok, és teljes mértékben felelősségteljes felnőttként folytassátok életeteket.

A most magatok mögött hagyott 4 vagy 6 év ugyancsak nagy idő. Elég volt például arra, hogy közös kirándulásokon, farsangokon, osztálydelutánokon, színház- és operalátogatásokon vegyetek részt. Elég volt arra, hogy jó néhányan előrehozott érettségit tegyetek angol vagy német nyelvből. Elég volt arra, hogy közületek többen – pl. Szemenyei Laci, Börcsök Viki, Hári Csenge vagy Punyi Zsófi – most, az utolsó évben is kítűnő vagy kítűnőhöz közeli eredményt érjenek el. Elég volt arra, hogy Kovács Fanni számtalan alkalommal csillogtassa meg versmondó tehetségét magyarul, angolul vagy akár németül, vagy hogy Bacsur Zsófi zenei adottságaival szolgáljon akár zeneiskolai alkalmakon, akár a VoG zenekar tagjaként egyházi vagy iskolai eseményeken. A négy év elég volt ahhoz, hogy Kunos Zoli számtalan sakkeredményt szerezzen, sőt ebben a tanévben néhány kisiskolás társát is bevezesse a sakkjáték rejtelmeibe. Elég volt ahhoz, hogy Ribárszki Gabi a szorgalmas, lelkiismeretes tanulás mellett az osztályfő-

nök jobbkezeként vállán vigye az osztály ügyeit, vagy hogy Takács Petra szorgalmas és kitartó tanulással az osztály legjobb tanulója legyen.

Most elérkezett az az idő, amikor meg kell felelnetek születek, tanáraitok és saját magatok elvárásainak, és az egyetemek, főiskolák (és egyéb képzési intézmények) ál-

tal támasztott követelményeknek. Sőt, mivel iskolánk névadójának idénkerék évfordulója van, így nektek, 2019-ben nálunk érettségiző generációnak plusz teher is kerül a vállatokra, mert a név kötelez és nektek székácsos diákokként kell a lehető legjobban teljesítenetek az elkövetkező másfél hónap során, evangélikus iskolátok jó hírét is öregbítve ezáltal.

Az eddig elmondottak alapján joggal érezhetitek azt, hogy egyre nagyobb a teher rajtatok, és egyre nyomasztóbb a megfelelési kényszer. Ebben az ünnepélyes helyzetben ezért hadd osszak meg veletek most egy jó hírt is.

Az igazán „nagy idő” az életetekben valójában egyetlen pillanat. Az a pillanat, ami közületek némelyek életében talán már elérkezett, másoknál még várat magára. Az a pillanat, amelyben igent mondotok Isten szeretetére. Ez a pillanat az örökkévalósággal ér fel, és olyan felszabadító, amely után nem féltek többé az előttek tornyosuló feladatokról, a hibától, a tévedéstől, a kudarcotól. Ennek a pillanatnak a varázsával az érettségi, a továbbtanulás, a megfelelés kényszere nem kell, hogy agyonnyomjon benneteket. Ha valami nem egészen úgy sikerül, ha hibáztok vagy valamiben kudarcot vallotok, az nem lesz végzetes. A hibák-

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

ból tanulni lehet, a kudarcokon túl lehet lépni, vagy újra nekifutni a feladatnak kicsit jobban rákészülve. De ha az örökkévalóság pillanata a tiétek, akkor szabadok vagytok hibázni, de ugyanígy szabadok vagytok nyugodt lélekkel, görcsös erőfeszítés nélkül komolyan venni a feladataitokat és azokban kiválót nyújtani.

Kedves fiatalok, ezzel a nyugodt lélekkel feszüljétek most neki az előttetek álló feladatoknak. Ahogyan Pál apostol megírta: „...ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért. [Fil 3,14] Ne féljétek, ha valami nem úgy sikerül, szüleitek, szereteteitek ugyanolyan szépek és szeretnivalónak fognak látni benneteket, mint amilyenek valójában vagytok (és amilyenek én is látok most mindnyájatokat), ugyanúgy fognak gyönyörködni bennetek. Nem kell véres verítékekkel és komoly teljesítményekkel kiérdemelnetek a szeretetüket, mert úgy szeretnek benneteket, ahogyan vagytok. És ez sokszorosan igaz Isten irántatok való szeretetére. Szépek és szeretnivalónak lát benneteket, és örül annak, hogy itt vagytok és hogy figyeltek rá.

Kedves ballagó fiatalok, ti huszonkilencen felbecsülhetetlenül értékesek vagytok. Értékesek vagytok, mert Isten egyedinek és megismételhetetlennek alkotott benneteket, és ezt az értéket semmilyen botladozás, ügyetlenség vagy kudarc nem veheti el tőle-

tek, de semmiféle emberi siker sem homályosíthatja el. Értékes egyediségeteket használjátok, de használjátok jól. Ha elfogadtok tőlem egy tanácsot, ne a „carpe diem” szellemében használjátok, hanem sokkal inkább a „carpe aeternitatem” szellemében. Ne a mának, a múltó pillanat varázsának éljétek, hanem az örökkévalóságnak. Ragad-

játok meg az örökkévalóság felszabadító pillanatát, mondjátok igent Isten szeretetére! Találjátok rá arra az útra, amelyet Isten készít számotokra, és járjátok azt végig örömmel, alázattal és békességgel.

Isten áldjon, óvjon és segítsen mindnyájatokat!

NAGY RÓBERT
intézményvezető

„Szenvedjétek el egymást szeretetben...”

Szeretettel köszöntök mindenkit a 11. évfolyam nevében! Bizonyára sokak fülét megütötte az a négy szó, amivel a beszédemet kezdtem: „Szenvedjétek el egymást szeretetben...” Ez az üzenet nektek, 12.-eseknek szól!

A következő napokban különösképpen. Tudom, mondanom sem kell, hogy mi várátok a jövő héten. Egy olyan vizsga, amelynek eredménye az egész életeteket meghatározhatja, sőt meghatározza majd. Ez olyan feszültséget válthat ki belőletek, ami miatt lehet, hogy képtelenek lesztek elviselni egymás „rossz szokásait”. Talán még az olyanokat is, amikre máskor fel sem kapjátok a fejeteket és nyugodtan elengeditek a fületek mellett. Akkor jusson eszetekbe az imént elhangzott idézet: szenvedjétek el egymást szeretetben! Egy másik fordítás szerint „viseljétek el egymást szeretettel”. Miért? Mert ilyenkor csak a szeretet ereje segíthet abban, hogy nyugodtan, megértéssel, elfogadással forduljatok egymáshoz.

Pál apostol szeretethimnuszának végén olvashatjuk: „Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet...” Hit, remény, szeretet. Három olyan fogalom, ami mindenképpen ott lesz bennetek a következő hét minden egyes napján. Hit: hinni abban, hogy sikerülni fog az érettségi, sőt nemcsak sikerülni fog, hanem a lehető legjobban fog sikerülni. Mert nem lehetsz kishitű, hinned kell magadban, abban, hogy meg tudod csinálni, és hinned kell az Úristenben, hogy meg fog segíteni téged! Remény: remélni, hogy minél könnyebb kérdéseket tesznek majd fel, remélni, hogy a javítótanárok minél kegyesebbek lesznek hozzád, remélni, hogy az esetleges zavaró körülményeket teljesen ki tudod majd zárni. „A legnagyobb a szeretet...” Szeretni magadat, ha valamit

mégis elrontasz. Valamint a szeretetben megértő társa lenni annak, aki esetleg úgy érzi, hogy neki nem sikerült. Szeretettel lenni a tanár iránt akkor is, ha valaki úgy véli, vele szemben „igazságtalan” volt. Hinni, remélni és szeretni.

És mi lesz veletek, miután leérettségiztek? Vár bennetek a nagyvilág. Bármilyen munkát, szakmát választotok magatoknak,

fontos, hogy amit csináltok, azt élvezzétek is. Szolgáljátok az Úr dicsőségét munkátokkal, nyilvánuljon meg ő a cselekedeteitekben! Emlékszünk, hogy mit mondott az iskolalelkész úr a hétfő reggeli áhítaton? Ne csak papíron mutakozzon meg az érettség jele, ti most már lélekben is felnőttestek hozzá. Ahogy az efezusiaknak írt levélben olvashatjuk: „...többé ne legyünk kiskorúak, akik mindenféle tanítás szelében ideoda hányódnak és sodródhatnak az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszágától; hanem az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől őhozzá, aki a fej, a Krisztus...” Az út ki van jelölve, csak járni kell rajta.

KRCSMÉRI JÁNOS ANDRÁS

Tisztelt Tanáraink, Szüleink, Vendégeink! Kedves Diáktársaim! Úgy gondolom, életem egyik legnehezebb feladatának bizonyult a ballagási beszéd megírása, hiszen minden végzős nevében kell búcsút vennem iskolánktól, tanárainktól, az alsóbb évesektől és mindattól, ami négy, illetve hat éven át kitöltötte mindennapjainkat.

Évről évre egyre szorosabbá vált az a kapcsolatok, amely összeköt minket szeretett gimnáziumunkkal. Az itt eltöltött idő alatt sok jó baráttra tehattunk szert, megtapasztaltuk az igazi diákéletet, hiszen az intézmény által számos program résztvevői lehettünk.

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ Mindeközben tanárainkkal is megismertük egymást, és segítő partnerként tekintettünk rájuk. Nem túlzok, ha azt mondom: az iskola életünk szerves részévé vált. Ám most, ha csupán jelképesen is, de megszűnik az a kapocs, ami éveken át összekötött iskolánkkal. Fizikailag elszakadunk ugyan e helytől, de a barátságok ezzel nem érnek véget. Az életre szóló élmények és emlékek továbbra is a szívünkben maradnak. Eddigi tapasztalataim alapján biztos vagyok abban, ha a későbbiekben bármilyen segítségre, támogatásra lesz szükségünk, iskolánk kapuja mindig nyitva lesz számunkra.

Kedves tanáraink! Ezúton köszönjük meg támogatásukat, segítségüket, iránymutatásaikat és azt a sok tudást, melyre Önök nélkül sosem tehetünk volna szert. Hálá-

sak vagyunk azért, hogy mindig bizalommal fordulhattunk Önökhöz bármilyen örömről, nehézségről is volt szó. Köszönjük, hogy bíztak bennünk és bátorítottak.

Drága szüleink! Hálásak vagyunk féltő gondoskodásotokért, támogatásotokért és azért, hogy hittetek bennünk. Felnőttünk, de azért még szükségünk van a tapasztalataitokra, tanácsaitokra. Köszönjük, hogy eddig is mindig mellettünk álltatok, és segítettek bennünket utunkon.

Kedves itt maradó diákok! A ballagók nevében sok sikert kívánok tanulmányaitokhoz, és erőt ahhoz, hogy céljaitokat meg tudjátok valósítani. Teljen hasznosan és eseménydúsán a még itt töltendő időtök! Sosem fogunk benneteket elfelejteni.

Végezetül hozzátok fordulok, kedves végzős diáktársaim! Ebben az ünnepi pillanatban fogadjátok szívólv jövő jókívánságaimat. Kívánom, hogy éri el mindazt, amiért keményem megdolgoztunk. Kívánom, hogy sikerüljön véghez vinnünk kítűzött céljainkat. Mindannyian nagy kihívás előtt állunk, hiszen a következő napokban számot kell adnunk eddigi tudásunkról; de ez a nap legyen még az ünneplésé és a vidám emlékezésé!

Végezetül megköszönöm a Jóisten gazdag áldását, és kérem további segítségét az előttünk álló akadályok legyőzésére. Legyen mindenért hála a szívünkben!

PAPP ESZTER

Magyarság hete a Székácsban

A 2019. április 8-ától kezdődő héten a Székács iskola tanárai és diákjai magyarságukat ünnepelték. Az egy héten át tartó programsorozatban helyet kapott a régi magyar használati eszközök kiállítása is. Láthattunk például fejjövödrot, mángorlót, teknőt, mázas kerámiát, de voltak különböző régi mérőszerszámok is.

A programsorozatot egy közös áhítattal kezdtük. Ezen a héten a tanórák leginkább a magyar történelmet, irodalmat, népművészetet mutatták be. Magyarórákon a magyar népköltészetet dolgoztuk fel, énekórán megtanultuk a Székely himnuszt és népi hangszerekkel is ismerkedtünk. Technika- és rajzórán a tájegységek népviseletével és jellegzetes népi motívumaival foglalkoztunk. Midnezen kívül tanultak a gyerekek a magyar kutyafajtákról és népszokásokról is.

A projektnapon az egész alsó tagozat

Gellértegyházára látogatott el, ahol hagyományosan bográcsos krumplipaprikást főzött a tanári kar egy része, és népi játékokkal játszottak egész délelőtt. Ezen a napon a gyerekek megismertkedtek a krumpligörgetéssel, rongyfocival, diótöréssel, de kipróbálhatták a gólyalábat, a kerékgörgetést bottal és a csizmahajtást is. Emellett volt talicskázás, bigézés, mocsárjárás, ismerkedés népi fajtákkal és saját készítésű, kavicsal és gesztenyével malmozás is.

A programsorozat zárásaként csütörtök délután megnézhattuk a színjátszósok népmese-előadását, illetve a Székács verseny 1. helyezett mesemondóitól hallhattuk népmeséiket.

POÓRNÉ BOKOR HAJNALKA

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Tavaszi hírek iskolánkból

Városi tehetségnap

Iskolánk Akkreditált Kiváló Tehetségpontként működik, és évről évre közreműködik az Orosházi Tehetségnap és Tehetségkonferencia lebonyolításában is. Ebben az esztendőben Csizmadia Laura 9/6 osztályos tanuló mutatta be az orosházi diákok számára KGyTK-dolgozatát. *A három harang* témáját a városalapítás 275. évfordulója is aktuálisá tette. A három harang, melyekről Laura tudományos dolgozata szól: a templomunkban található zombai harang, az emlékparkban található alkotás, és iskolánk kisharangja. Az április 4-ei tehetségnapon az érdeklődők egy jól felépített, élvezetes stílusban megfogalmazott előadást hallgathattak meg.

Gimnazisták színházlátogatása

Régi hagyomány, hogy minden évben egyszer Budapestre látogatnak a gimnazistáink. Ebben az évben – az Operaház felújítása miatt – az Erkel Színházban jártunk, ahol Gershwin *Porgy és Bess* című operáját láthattuk. A modern zene és történet sokakat meglepett, de mindezzel együtt egy igazán értékes darabbal találkoztunk a színpadon. Mondanivalójáról érdemes volt utána is beszélgetni a diákokkal: szeretetről, megbocsátásról, valódi értékekről és küzdelmekről tanított bennünket az előadás. Az

esti program előtt évfolyamonként más-más budapesti látnivalót néztünk meg: a 9. évfolyam a repülőtéren volt, a 10. évfolyam a várban járt, a 11. évfolyam a Nemzeti Múzeumban, a 12. évfolyam pedig a Vendéglátóipari Múzeum kiállítását „kóstolta meg”.

Beiratkozások

A tavaszi időszak már a következő tanévre való jelentkezések ideje az iskolában. Hálát adunk Istennek, hogy sok szülőt és gyermeket vezetett hozzánk. A szeptemberben induló első osztályokba 29 és 25 kisgyermeket vettünk fel, a négyosztályos gimnázium 9. évfolyamán pedig 27 tanuló nyert felvételt.

Virágvasárnap Csákváron

A dolgozós hétköznapi sorát óvodánk és iskolánk pedagógusai egy teljes hétvégés kirándulással egészítették ki április közepén.

Csákváron volt a csoport szállása, itt a város és az evangélikus gyülekezet megismerését Mészáros Tamás, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője segítette. Innen látogattunk el Várpalotára, a Trianon Múzeumba és Felcsútra, a Puskás Akadémia. Emellett túrázásra, a csákvári Esterházy-kastély megtekintésére, borkóstolóra, korongozásra és a szálló wellnessrész-

legének használatára is lehetőség nyílt. A tartalmas kikapcsolódást a helyi gyülekezetekkel közös virágvasárnapi istentiszteleten, illetve misén való részvételünk zárta le.

Böjti csendesnap

Diákjaink és pedagógusaink minden évben nagy figyelmet szentelnek a húsvétra való készülésnek. Ennek csúcspontja volt a böjti csendesnap, melynek keretében a szarvasi Szívárvány színjátszó csoport mutatta be az iskola dísztermében *Feltámadás* (Risen) című zenés darabját. Kicsik és nagyok átszellemülten nézték és hallgatták egy római katona megterésének történetét. Az énekszó, a zene és a nézőkhöz hasonló korú szereplők átélte játéka segített közel vinni a hallgatósághoz húsvét, a feltámadás üzenetét.

Táncvizsga

A tanév végének közeledtével eljött az évvégé táncbemutató is a gimnazisták számára. A 9. és 10. osztályosok heti 1 órában modern és klasszikus társastáncokat tanulnak Antal Zoltán vezetésével. A táncvizsga napján, május 23-án szüleik és tanáraik jelenlétében mutatták meg, hogyan mozognak a táncparketten, milyen sokat ügyesedtek és mennyit bátorodtak az elmúlt időszakban. A közönség ezen a vizsgán mindenkinek jeles érdemjegyet adott: hatalmas tapsok és elismerő mosolyok kísérték a fiatalok bemutatóját.

SZŐKE-KILIÁN SZILVIA

275 perc sport

Már a Székács-héten is a város- és gyülekezetalapítás jeles évfordulója állt az iskola életének középpontjában, az ünnep hetében pedig még inkább. A DÖK április 26-án rendezte meg ennek jegyében a 275 perc sportot. A közös bemelegítés után sokféle sport közül lehetett választani: foci-, kézilabda- és kosármecsek zajlottak, lehetett kiütözni, zumbázni, és folyamatosan volt floorball, pingpong, csocsó, sakk és tollaslabda. A gyerekek mellett sok szülő is részt vett ezen a programon.

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Ígéretes tehetségek a Székácsban

Intézményünk az elmúlt tanévben lett „Akkreditált Kiváló Tehetségpont”. Az akkreditációban közreműködött szakértők a következő szöveges értékelést készítették a folyamat során szerzett tapasztalataik alapján: „Az orosházi Székács Evangélikus Iskola Tehetségpontját 2012-ben regisztrálták az intézmény lelkes pedagógusai. Egyházi intézmény, óvodától érettségiig foglalkoznak a gyerekekkel. Azóta is folyamatos fejlődésben vannak, újabb és újabb kihívásokat vállalnak a tehetségszolgálat területén. A specifikumuk az átjárható névcsoportos foglalkozás 5. osztálytól matematikai és nyelvi területeken. A különleges foglalkozást igénylő tanulókat is bevonják a tehetségszolgálat folyamatába, és megpróbálják a képességeik szerinti legtöbbet kihozni belőlük, megtalálni és tudatosítani bennük az értékeiket. Szakembereik elhivatottak, képesek magukat. Szinte mindegyik tehetségszolgálat területén fejlesztik a kiemelkedő képességű gyerekeket, de bővebben a zenei, térbeli-vizuális és természeti területeket fejtették ki az értékelési felületen. Szakértő pszichológusuk tehetségazonosítást, tanácsadást is végez. Együttműködési hálójuk kiterjedt, de még bővíthető. A szülőkkel szoros együttműködésre törekcsenek. Rendezvényeik színesek, sokrétűek.”

Az egyéni képességek felismerése és a tehetségszolgálat intézményünk fő célkitűzése, amely a gyerekek megismerését célzó különleges pedagógusi attitűd eredménye. A tehetségszolgálat és képességfejlesztés alapja az órai differenciálás, az osztályokon és az iskolán belüli színes tevékenységrendszerek (projektmunka, előadások, közös ünnepek, gálák) és a kialakuló érzelmi biztonság. A speciális képességek fejlesztését szolgálják szakköreink, versenyfelkészítő foglalkozásaink, iskolai versenyek, pályázataink, rendezvényeink. Tanítóink, tanáraink szakemberekkel és szaktanárokkal együttműködésben végzik tehetségszolgálati és képességfejlesztő munkájukat.

Továbbá töreksznünk az élményközpontú oktatás jegyében a tanulás színterének bővítésére. Erre a *Határtalanul!* pályázat ad lehetőséget a 7. és a 11. évfolyam osztályai-

nak. A hetedikesek Erdélybe járnak, a tizenegyedikesek pedig a Felvidékkel ismerkednek történelmi, irodalmi helyszíneket felkeresve, természeti látványosságokat megtekintve.

Az ötödikesekkel Kiskőrösön voltunk, a János Vitéz Látogatóközpontban. A hatodikosokkal Nagyszalontára, Arany János szülőhelyére látogattunk el.

Az erdei iskola által biztosított különleges tanulást öt osztály diákjai élvezhették: 1. a, 1. b, 3. b, 5. b és 6. a.

Valljuk, hogy az iskolai oktatás nem lehet elsősorban versenycentrikus. A tehetséges tanulóknak azonban biztosítani kell a lehetőséget, a kellő megmértetést. A versenyeken elért eredmények további erőt adhatnak a munkánkhoz, másrészt növelik iskolánk presztízst. Jól teljesítő tanulóink számos versenyen összemérték tudásukat az elmúlt hónapokban. Az alábbiakban a tanév jelentősebb eredményei olvashatók:

XIV. Országos Koráléneklési Verseny:

- Nagy Emma (7/6) arany minősítés
- Nagy Luca (10/6) arany minősítés
- Dénes Alexa (3. a) bronz minősítés
- Gabnai Illés (4. b) különdíj

Felkészítő: Domjáné Szólik Anikó

TELC megyei angolverseny:

- Hegedűs Regina (8/6) 3. hely

Felkészítő: Bacsuré Nagy Ildikó

Arany Dobókocka matematikaverseny:

- Kopanyicza Lara (7/6) 1. hely

Felkészítő: Főrizs Ibolya

Polgár Lajos Emlékverseny (angol):

- 7/6 osztály csapata (Klembucz Eszter, Szatmári László, Török Virág) 2. hely

Felkészítő: Schmittinger Anikó

„Így kerek a világ” orsz. rajzpályázat:

- Verasztó Valentina (7. b) különdíj

Felkészítő: Celuskáné Csepregi Alícia

Megyei angol szépkiejtési verseny:

- Podhorszky Viktória Anna (11/6) 1. h.

Felkészítő: Kovácsné Misurda Ilona

Városi-területi szóbeli angolverseny:

- Machan Zétény (5. a) 2. hely
- Horváth János (8/6) 5. hely

Felkészítő: Fazekasné Jankov Ildikó és Bacsuré Nagy Ildikó

Simonyi Imre emlékműverseny (fotó):

- Csizmadia Laura (9/6) 2. hely
- Punyi Zsófia (12/6) különdíj

Felkészítő: Celuskáné Csepregi Alícia

Kölcsey Versmondóverseny:

- Kovács Fanni (12/6) 2. hely
- Stéfán Bernadett (8/6) 3. hely

Felkészítő: Oláh Rita és Takács Ildikó

Kölcsey Népdaléneklési Verseny:

- Nagy Emma (7/6) különdíj
- Zalai Bernadett (7/6) különdíj
- Nagy Luca Réka (10/6) különdíj

Felkészítő: Domjáné Szólik Anikó

Kölcsey versenyhez kapcsolódó képzőművészeti pályázat:

- Leszko Richárd (11/4) 1. hely
- Árus Vivien (9/6) 2. hely
- Palacsik János (9/6) 1. hely
- Havrán Enikő (12/4) 2. hely
- Csizmadia Laura és Veres Zsófi (8/6) különdíj

Felkészítő: Celuskáné Csepregi Alícia

Zrínyi Ilona Matematikaverseny:

- Nóbik Roland (4. b) 3. hely
- Kopanyicza Lara (7/6) 8. hely

Felkészítő: Feketéné Varga Mónika és Főrizs Ibolya

Bartók Béla Népdaléneklési Verseny:

- Vajda Bodza (4. b) 1. hely
- Zalai Bernadett (7/6) 1. hely
- Nagy Emma (7/6) 2. hely

Felkészítő: Domjáné Szólik Anikó

Országos Evangélikus Rajzpályázat:

- Csizmadia Gergő (6. a) 1. hely
- 6. b csapata (Nyári Zsófia, Tóth Dániel, Vida Evelin) 3. hely
- Leszko Richárd (11/4) 2. hely

Felkészítő: Celuskáné Csepregi Alícia

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Német nyelvű vers- és prózamondóv.:

– Kovács Fanni (12/6) 3. hely
Felkészítő: Csicsely Szilvia

Országos Evangélikus Hittanverseny:

– 6. b osztály csapata
(Benkő Máté, Hajdú Viola,
Nyári Zsófia, Tóth Dániel) 2. hely
Felkészítő: Szigethy Szenteczki
Katalin

Ordass Lajos Retorikaverseny:

– Krcsméri János (11/6) 2. hely
Felkészítő: Bogdánffy-Szöke Anett

Komplex természettudományi v.:

– 3–4. évfolyam csapata
(Koós Gergő 3. a, Poór Tibor 3. b,
Darók Levente 4. a, Varju Márton
4. b) 3. hely
Felkészítő: Poórné Bokor Hajnalka,
Mágocsiné Bende Katalin, Palcsekné
Józsa Szilvia, Feketéné Varga Mónika

II. Országos Állategészségügyi V.:

– 11/6 osztály csapata
(Chlebnyiczki Petra, Hajdu Leila,
Sin Attila) 6. hely
Felkészítő: Fazekas András

XX. Neumann János Informatika Kupa:

– 11/6 osztály csapata
(Oszadszky Bence, Szegfű Dániel,
Szigethy Péter) 2. hely
Felkészítő: Antal László

Országos angolnyelvi prezentációs v.:

– Podhorszky Viktória Anna (11/6) 2. h.
– Nagy László (9/6) különdíj
Felkészítő: Kovácsné Misurda Ilona,
Ökrösné Mislai Edit

Kutató Gyerekek Tudományos Konf.:

– Magura Borbála (7/6) 6. hely
Felkészítő: Koczka Istvánné

„Madarak és fák napja” rajzpályázat:

– Vida Evelin (6. b) 1. hely
– Sztvorecz Petra (8. b) 2. hely
Felkészítő: Celuskáné Csepregi Alicia

Bod Péter Orsz. Könyvtárhasználati V.:

– Horváth János (8/6) 1. hely
– Andrikó Ágnes (7/6) 3. hely
Felkészítő: Patakfalvi János

Békés Megyei Számítástechnikai V.:

– Szász Gergő (8/6) 1. hely
Felkészítő: Antal László

„Sziporka” Országos Matematikav.:

– Tóth Petra (3. b) 10. hely
Felkészítő nevelő: Ujj Mária

Városi-területi helyesírási verseny:

– Bényei Nelli (3. a)
Felkészítő: Ravaszné Horváth Mariann

Békés Megyei Könnyűzenei Fúvósv.:

– Bacsur Zsófi (12/6) egyéni bronz mi-
nősítés, kamarában arany minősítés.

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület
*Garamut hangja – Üzenetek Pápua
Új-Guineából* címmel meghirdetett
vetélkedőjén Machán Zalán
és Horváth János (7/6) díjazásban
részesültek: meghívást kaptak
a Külmisziós Konferenciára, amely
a piliscsabai Béthel Evangélikus
Missziói Otthonban lesz, júliusban.

A Johannita Rend pályázatán
Krcsméri János (11/6) különdíjat
kapott.

A diákok számára számtalan lehetőség
kínálkozott a sport terén is. A testnevelést
tanító Földesi Róbert, Jeszenszky-Paulo-
vics László és Károlyfalvi Elemér a tanórá-
kon kívül a délutáni edzéseken és tömeg-
sportfoglalkozásokon készítik fel a diáko-
kat.

Birkózóink közül ketten remekeltek:

Czikora Dániel (7. b)
– Szabadfogású diákolimpia –
területi 1. hely; országos 7. hely
– Kööttfogatású diákolimpia –
területi 1. hely
Papp Krisztofer (6. b)
– Országos birkózóbajnokság – 5. hely
– Kööttfogatású diákolimpia –
területi 3. hely

Asztalitenisszel a testnevelésórákon
ismerkedik a diákság egy része,
versenyeken is sikerrel indultak:

Szöke Panna (4. b), Bényei Nelli (3. a)
és Gálik Boglárka (3. a) a megyei
asztaliteniszbajnokságon csapatban
1. helyet ért el, az országos döntőn
a dobogó 3. helyére került. A serdülő
korosztály legeredményesebb
versenyzői: Varga Bernadett (9/6),
Farkas Izabella (7/6), Farkas Dávid
(9/6), Ökrös Zsombor (8/6), Kiss
Dorottya (10/6).

Atlétikában tanulóink különböző
versenyeken vettek részt: mezei
futóverseny, városi-körzeti verseny,
megyei verseny. Legeredményesebb
a 4x100 m-es váltó – Horváth
Medárd (6. a), Nagy Dominik (6. a),
Patakfalvi Márton (6. b), Szilágyi
Patrik (6. a) – szerepelt: megyei
1. helyet értek el. Ők az országos
versenyen, Székesfehérváron is
bizonyíthattak. Horváth Medárd
távolugrásban 3. lett, így ebben
a sportágban is indul az országos
döntőn.

Mezei futóverseny:

– III. korcsoportos csapat 1. hely:
Tompá Bence (5. a), Árgyelán Péter
(5. b), Tompa Ákos (5. b), Csizmadia
Szabolcs (6. a)
– III. korcsoportos leány 3. hely:
Molnár-Farkas Luca (5. b), Deák Sára
(6. b), Vida Evelin (6. b), Celuska
Viktória (7/6)
– IV. korcsoportos leány 3. hely:
Klembucz Eszter (7/6), Hegedűs Maja
(8/6), Kalmár Zita (8/6), Szűcs
Kludia (9/4)
– Ladány Open Mazsorett
Sportverseny: Vincze Mirella (8. b)
és Kálmán Dóra (11/4) tradicionális
botcsapat, arany minősítés

Sakkban a legeredményesebb diákunk
Kunos Zoltán (12/4). Eredményei:
– Gyopáros Kupa 4. hely
– körzeti sakkverseny 1. hely
– Lantos György Emlékverseny 1. hely

Szeretettel gratulálunk a versenyzőknek
és a felkészítő nevelőknek!

FEHÉR BORBÁLA
igazgatóhelyettes

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Határtalanul!

Szlovákiában jártak a Székács gimnazistái

2019. április 24-én indultunk el a felvidéki kirándulásra. A Székács iskolából a 11. évfolyamosok utaztak osztályfőnökeikkel, az iskolalelkésszel és az intézmény igazgatójával. A csoport Fülekre érkezése után ismerkedtünk a partneriskolával, bemutatottuk egymásnak iskolánkat és tanrendszerünket. A füleki gimnazisták zenésverses műsorral készültek. Ezután megtekintettük a palóc település látnivalóit, a vár tetejéről szép kilátás nyílt az egész városra.

Az iskolába visszatérve a Motolla Kézműves Kör irányítása mellett ki lehetett próbálni a bútorfestés jellemző motívumait, makramétechnikával karkötőt készíteni, illetve egy különleges húsvéti tojásdíszítési eljárást is megtanulhattak az orosházi diákok. A füleki gimnázium robotikaszakköre is tartott egy bemutatófoglalkozást, ahol az érdeklődők megnézhatték a munkájukat.

Este Rimaszombatban volt a szállásunk, ahol vacsora után még egy esti városnéző sétán vett részt a csoport. Másnap reggel Rimaszombatban felkerestük a híres Gömör-Kishonti Múzeumot, ahol voltak ősmaradványok, egy múmia, régi viseletek, használati eszközök, és sok minden más is, ami gazdag, átfogó képet adott a régió történelmének és természetének gazdagságáról, sokrétűségéről.

Útnak indulva tettünk egy rövid kitérőt Sajógömörre, ahol a különleges díszítésű evangélikus templomot néztük meg. Sajógömör a Felvidék egyetlen tisztán magyar-ajkú evangélikus gyülekezete, ahol az egyházi testvéri szeretettel fogadott minket.

A Gömör-Tornai-karszt szlovákiai oldalán, a Szilicei-fennsík nyugati szélén található a Gombaszögi-cseppkőbarlang, amely a Világörökség része. A több mint 1500 méter hosszan feltárt barlang folyosóiban és termeiben fehér és vörös színekben pompázó cseppkövekben gyönyörködhetünk. Különlegesnek számít a menyegyzetről függő, 3-5 mm átmérőjű, 1-2 m hosszú, belül üreges, ún. szalmacseppkövek tömeges előfordulása. Hatalmas élmény volt ennek felkeresése.

Továbbutazva megálltunk Andrassy Franciska és Dénes mauzóleumánál Krasznahorkaváralján. Síremlékük egy „mesebéli palota”, egyedülálló szecessziós műemlék, amelynek építését 1904 őszén fejezték be. Koszorút helyeztünk el Andrassy Dénes és felesége, Franciska sírjánál.

Ezután meglátogattuk a betleri Andrassy-kastélyt. A rezidenciát Andrassy István báró, kurucgenerális, a család betleri ágának megalapítója építtette. Egyik legszebb része a mintegy húszezer kötetet számláló hatalmas könyvtár. Vadászkastély lévén természetesen tróféákat is láttunk, illetve a távol-keleti gyűjtemény is sokakat lenyűgözött. Talán még ennél is nagyobb élmény volt a séta a kastélyparkban. A parkot keresztül-kasul átszelő ösvényeken egy mesterséges tóig jutottunk el, szinte folyamatos madárcsicsergést hallgatva, ugrándozó mókusokat figyelve. Visszafelé egy szintén mesterségesen kialakított vízesés mellett jöttünk el, lenyűgöző látvány volt.

Később Rozsnyón tettünk egy kellemes sétát. Este érkezünk meg Szádalmásra, a Granarium Panzióba. A szívélyes fogadtatás és a finom vacsora után a panzió pajtáiban a dernői néptáncosok fergeteges mulatságot szerveztek nekünk tánctanítással. Játékos módon még a kevésbé táncserető fiatalokat is bevonták a programba, és végül mindenki úgy fejezte be az estét, hogy ismerte a gömöri csárdás különféle lépéseit.

A kirándulás harmadik napjának délelőttjén városnéző sétát tettünk Kassán. Először Rákóczi Ferenc fejedelem szobrát néztük meg a rodostói ház Kassán felépített mása mellett. Ezt követően a dómban koszorút helyeztünk el, majd II. Rákóczi Fe-

renc, Zrínyi Ilona és Bercsényi Miklós sírja mellett elénekeltük a magyar Himnuszt. A városnézés során Rákóczi, Kazinczy, Batányi, Baróti Szabó Dávid, Bocskai István, Bethlen Gábor, Márai Sándor, s egyéb nagy magyar személyiségek életének kassai vonatkozásait ismertük meg. A legbátrabbak a dóm tornyába is felmentek, hogy gyönyörködjenek az onnan nyíló kilátásban.

Délután a Szádelői-völgy meghódítása volt a célunk, az UNESCO Világörökség részét képező vadregényes, sziklacsodákkal teli szurdokvölgyben kirándultunk. Felkaspaszkodtunk az egyik kilátósziklára is, onnan beláttuk az egész völgyet. A szádelői parkolótól a Szádelői-völgyön át a Borkai-hágóig kb. 10 km-es utat tettünk meg, melynek leküzdése emlékezetessé vált az Alföldről érkezett diákok számára.

A szállásunkra való visszaérkezés után íjászati bemutató volt a panzió tágas kertjében. Egy helyi íjász tanítgatta az érdeklődőket az íj használatának fortélyaira. A végén egy kis versenyt is rendeztek, hogy kiderüljön, ki a legügyesebb.

Hazafelé indulva az első megállónk Alsósztrégován volt, a Madách Imre szülőkastélyában berendezett csodálatos, interaktív múzeumot tekintettük meg. Sokat tanultunk belőle, amely majd jól felhasználható lesz a jövő évi érettségien. Kicsit később megálltunk még Szklabonyán, Mikszáth Kálmán emlékházánál is. Koszorút helyeztünk el a Mikszáth-szobornál, és megnéztük szülei sírját is a szemközti temetőben. Este fáradtan, élményekkel telve érkezünk meg Orosházára.

A füleki csoport a lapzártá idején viszozza az orosházai látogatását. Városunkban elsősorban az evangélikus templomot és az iskolát nézik meg, itt letük alatt több közös programot is szerveztünk nekik.

SZŐKE-KILIÁN SZILVIA
projektvezető

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Családi nap óvodánkban

Evangelikus óvodánknak sokéves, szép hagyománya már a gyermeknap környékén megrendezésre kerülő Családi nap. Ilyenkor benépesül az óvoda tágas, füves udvara óvodásainkkal, az őket kísérő testvérekkel, szülőkkel, nagyszülőkkel. Ezek az alkalmak lehetőséget teremtenek a gyermekek, a családok és az óvodában dolgozók számára a közös kikapcsolódásra, szórakozásra, az együvé tartozás érzésének, a közösség ajándékának megélésére.

Családi napunk elmaradhatatlan kelleke az ugrálóvár, az arcfestés, a zsákbamacska és a tombola. Ezenkívül évente megújuló programok, szórakozási és játéklehetőségek, meglepetések várják még a vendégeket. Rendezvényünket igyekszünk minden évben változatos módon más-más téma köré szervezni. Tartottunk már *Hagyományápoló napot* népi mesterségek bemutatójával, lovas kocsikázással, népi tánc házzal, *Közlekedési napot* rendőr-, tűzoltó- és mentőautóval, a közlekedéssel kapcsolatos játékos feladatokkal, rendőr néni koordinálásával. Volt már nálunk *Zöld családi nap*, amelyre belépő gyanánt virágpalántát vagy egy köteg hulladékpapírt hoztak a vendégek, majd a szelektív hulladékválogató versenytől kezdve az újrahasznosítható anyagokkal való barkácsolásig számos érdekes programban vehettek részt. Az *Állati jó gyereknappra* behozhatták a gyerekek saját házi kedvenceiket és a kisállatbolt jóvoltából újabbakkal ismerkedhettek meg, valamint állatsimogató és pónilovaglás szórakoztatta őket.

Ebben az évben *Egészségnappal* készülünk. Igyekszünk hangsúlyozni az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a testmozgás fontosságát. Ennek megfelelően alakul a délutáni programunk is.

Rendezvényünkön Életmódsátor fogadja a vendégeket, ahol az Orosházi Kórház Egészségfejlesztési Irodája életmódtanácsokkal látja el az érdeklődőket. Ingyenes vércukorszint- és vérnyomásmérést végeznek kis óvodásunk szülei a Szent István Gyógyszertárból, valamint a Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezete és az orosházi Véradó Állomás jóvoltából hely-

színi véradásra is lehetőség lesz. A szülők különféle salátákat, gyümölcssalátákat készítenek majd, amelyeket a délután folyamán meg is kóstolhatunk. Emellett a családok számára kedvelt, szívesen fogyasztott egészséges ételek receptjeinek megosztására, csereberéjére is lehetőség nyílik.

Az óvodába látogató vendégeknek aktív kikapcsolódásban is részük lehet, aerobizhatnak Csiki Rebekával, a Rebi Fitness csoport vezetőjével, együtt zumbázhatnak egy kedves anyukánkkal, Bogdánffy-Szőke Anettel. Izgalmas programnak ígérkezik az

óvoda körüli futás is, amelyen gyerekek, szülők együtt futhatnak városunk futónagykövetével, Szöllősi Ágnessel.

Kicsik és nagyok lelkesen készülünk az élménydúsnak ígérkező Egészségnapra, kérjük Isten áldását a közelgő rendezvényre!

Szeretettel várjuk az óvodai Egészségnapra presbitereinket, gyülekezetünk tagjait is június 11-én, kedden 14 órától! Töltsünk együtt egy jó hangulatú, vidám délutánt!

RÉSZLETES PROGRAM

- 14.00 Köszöntő
- 14.05 Óvodások verse (Csukás István: Makk Marci)
- 14.15 Aerobic Csiki Rebekával (20 perc)
- 15.00 Futás az óvoda körül Orosháza futónagykövetével, Szöllősi Ágnessel
- 16.00 Zumba Bogdánffy-Szőke Anettel (20 perc)
- 16.30 Tombolahúzás (előtte ajándéksorsolás a totót kitöltők között)

PÁRHUZAMOS PROGRAMOK

- Életmódsátor (Orosházi Kórház Egészségfejlesztési Iroda)
- Véradás (Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezete, orosházi Véradó Áll.)
- Vércukorszint- és vérnyomásmérés (Szent István Gyógyszertár)
- Saláta- és gyümölcssalátakészítés a szülők részéről
- Receptbörze (egészséges ételek receptjeinek csereberéje)
- Egészségtető (ajándéksorsolás a totót kitöltők között)
- Ugrálóvár, arcfestés, zsákbamacska

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Csehi József

KERESZTELÉS (3 éven aluli gyermekek)

Dér Tamás és Pesics Zsuzsanna leánya:

ESZTER 2019. május 4.

Barát Szabolcs és Varga-Dudás Edit Ágnes fia:

ZALÁN 2019. május 12.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

TEMETÉS (2019. április 15.–2019. május 30.)

Bella Ivánné (Joó Zsófia 83), Szalók Zoltánné (Hári Emília 76), Lódi István Antal (81), Szemenyei Józsefné (Baranyai Éva Jusztina 78), Molnár Jánosné (Bukva Katalin 75), Molnár János (75), Keller Józsefné (Gabnai Erzsébet 97), Király Mártonné (Gyarmati Erzsébet Ilona 69), Király Márton (68)

„A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ.” [1]n 2,17]

ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

2019. április 10.–2019. május 30.

Tarr István és felesége	2000 Ft
Pleskó Józsefné	5000 Ft
Baranyi Jánosné	4000 Ft
Dénes József és felesége	2000 Ft
Kiss Gyuláné	1000 Ft
Bokor József	3000 Ft
Boros Zsuzsanna	2000 Ft
Pusztainé Nagy Erzsébet	2000 Ft
Jankó István és felesége	2000 Ft
Keller Józsefné	5000 Ft
Gyenge Antal	2000 Ft
Zsíros Györgyné	5000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudvalévő testvér	1000 Ft

HALLHATÓ IGE

Vasárnapi istentiszteleteink igehirdetéseit a kedves testvérek hétről hétre meghallgathatják az interneten is, az oroshaza.lutheran.hu/igehirdetesek címen. Isten áldása legyen minden alkalmon, ahol az ő igéje hangzik. Hisszük a prófétai tanítást, miszerint: „...az én igém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” [Ézs 55,11]

Nyári programok a leánygyülekezetekben

- 2019. június 29-én (szombaton) falunap Szentetornyán.
- 2018. július 1-től 5-ig hittanos tábor Szilvásváradon felsős diákok számára.
- 2019. július 13-án kardoskúti falunap, 9 órakor ökumenikus istentisztelet a templomban, majd Ramasz Imre sírjának megkoszorúzása.
- 2019. július 15-től július 19-ig hittanos napközitábor Gyopárosfürdőn diákok számára.
- 2019. augusztus 5-től 8-ig „Közös asztal” cigánymissziós konferencia Budapesten.

Lernen, leben, lachen – Tanulni, élni, nevetni

Ezzel a felirattal (az iskola mottójával) találkoztunk először, amikor megérkeztünk a németországi partneriskolánkhoz Kahl am Mainba.

10 éves múltira tekint vissza ez a kapcsolat, amely partnerségből mára baráti alakult. Évente találkozunk a Paul Gerhard iskola diákjaival: hol Magyarországon, hol Németországban. Idén 20 diák kapott lehetőséget arra, hogy német családok hátköznapjaival ismerkedjen.

Délelőttként az orosházi fiatalok is a tanórákon vettek részt. A finom és egészséges menzai ebéd után a fogadócsaládok által szervezett programokon, kirándulásokon ismerkedtek a német kultúrával, szokásokkal, nyelvvél.

Közös kiránduláson is részt vettünk Eisenachban, Bach szülővárosában. Kipróbálhattuk Gutenberg találmányát, majd Wartburg várát bejárva megnézhettük Luther szobáját, ahol a Bibliát fordította.

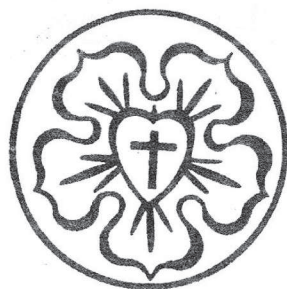
Istennek hála, tartalmas, családias hangulatú hétben volt részünk, új barátokra lelve. Valóban a mottó szerint: együtt tanultunk, éltünk, neveltünk. Szeretettel várjuk a jövő évi találkozást itt, Magyarországon.

**FÖLDESINÉ ERŐS KLÁRA
és FAZEKASNÉ JANKOV ILDIKÓ
kísérő pedagógusok**

HARANGSZÓ

MÚLTIDÉZŐ

MELLÉKLET

OROSHÁZI EVANGÉLIKUSOK LAPJA

25 ÉVE ÍRTUK...

Pünkösdi gondolatok

Az egyház népe számára karácsony és húsvét mellett a harmadik nagy ünnep pünkösd. A legtöbb ember nem tud mit kezdeni ezzel az ünneppel. Karácsonykor Isten fia emberré lett, nagypénteken az anyagtestbe öltözött Jézus meghalt a keresztfán, húsvét hajnalán pedig feltámadt a halálból. De mi történt pünkösdkor?

Jézus mennybemenetele előtt azt mondta tanítványainak: „...én pedig kérem az Atyától, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az igazság Lélekét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja őt, nem is ismeri; ti azonban ismeritek őt, mert nálatok lakik, sőt bennetek lesz.” [Jn 14,16–17] Ez az ígéret Jézus mennybemenetele után 10 nappal, a húsvét utáni 50. napon, pünkösdkor teljesedett be. Az Apostolok cselekedeteiről szóló könyv leírása szerint: „Amikor pedig eljött a pünkösd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétszórtak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel...” [ApCsel, 2,1–4] Ezek a Jézus mennybemenetele után zárt közösségben élő és imádságban Jézussal beszélő tanítványok a Szentlélek hatására nyitottá lettek a kívül valók iránt, kimentek a pünkösd ünnepére Jeruzsálembe sereglett soknyelvű tömegbe, és bátran tanúszkodtak a megfeszített és feltámadott Jézus Krisztusról. A Szentlélek által ledőltek a válaszfalak, amelyek ott meredtek köztük és az idegenek között, de megszűntek a nyelvi akadályok is, mert „...különböző nyelveken kezdtek beszélni; úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak...” [ApCsel 2,4b]. Itt a bábeli nyelvzavar ellenkezője ment végbe. Különböző népekhez tartozó emberek megértették az apostolok ajkáról hangzó evangéliumot, az Isten szeretetéről szóló jó hírt, amelynek fényében felismerték bűneiket, és „...mintha szíven találták volna őket, ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: »Mit tegyünk...?«” [ApCsel 2,37]. Ekkor hangzott feléjük a megtérésre és a Jézus Krisztusba vetett hitre hívó szó, amelynek hatására megkeresztelkedtek és hozzájuk csatlakozott háromezer lélek. Így született meg az egyház, Krisztus titokzatos teste, amely 2000 év óta a Szentlélek jelenlétének és munkájának a színtere.

Isten Szentlelke ma tehát az egyház, a gyülekezet közös-

ségében jön hozzánk. Jövetelének, kiadásának ma nincsenek meg azok a külső jelei, amelyek az első pünkösd napján megvoltak. Ma csendesesen, nem látványosan jön a Lélek, az ígén és a szentségeken keresztül. Isten az egyházra bízta az igehirdetés és a szentségek kiszolgáltatásának feladatát.

A mai embernek is szüksége van a Szentlélekre. Nélküle befelé fordul, önző, félénk emberek vagyunk, akik csak szavakban emlegetjük a közösséget, de valójában nem törődünk a felebarát, az embertárs sorsával.

Szentlélek nélkül, noha mindnyájan magyarul beszélünk, néha mégsem értjük egymást. Sokszor nem érti meg a gyermek a szülőt, a szülő a gyermekét, a testvér a testvérét, a házastárs a házastársát. Ahol pedig nincs megértés, ott gyakori az ellenségeskedés. Ahol ellenségeskedés van, ott hiányzik a nyugalom, a béke. Az ellenséges indulatoktól meghatározott cselekedetek pedig pusztulást hordoznak magukban. Még Jézus tanítványai is, amikor Isten Szentlelke hiányzott az életükből, tüzet akartak kérni egy samariai falura, mert nem fogadta be Jézust éjszakai szállásra (Lk 9,51–56).

Szentlélek nélkül az embernek nincs belső tartása, ezért könnyűnek bizonyul, és élete, világa olyan lesz, mint a fáról lehullott levél, vagy ahogyan Zelk Zoltán fogalmazta meg *Fel-lel, ha vagy!* című versében, amikor ezt írta: „Szélfúttá levél a világ.” Sodródik az ember a bűnben, és az eszmék viharában, mint falevél a sáros őszi utcán, és kétségbeesve kérdezi: „De hol az ág? De ki az ág?” A szentlélek által nemcsak megtudjuk, hogy hol az ág és ki az ág, hanem a levél, az emberi élet visszakerül az ágra, kötődik Teremtőjéhez és Hordozójához, az élő Istenhez. Hasznossá válik, mint az élő falevél, amely árnyékot tart és enyhét ad a munkában elfáradt embernek, és ahogyan az élő levél termeli az élet nélkülözhetetlen feltételét, az oxigént, úgy éli meg a Lélek által megelevenített ember az élethez nélkülözhetetlen szeretetet, mert oda kötődik az élete a szeretet forrásához, Jézus Krisztushoz, aki önmagát adta értünk a golgotai keresztfán.

Végül a Szentlélek Krisztus tanúivá is tesz bennünket, amint tette Pétert és a többi apostolt. Egyben átütő erejűvé teszi tanúszkodásunkat, ezzel teremti és megújítja mindig az egyházat, ahol mi is részesei lehetünk a pünkösdi csodának.

PINTÉR JÁNOS

Fények és árnyak...

A Győry Vilmos téri alvégi parókia ablakai északra néznek, mégis világosak és melegek a szobák. A templom hatalmas déli homlokzata a nap és év minden szakában bevilágítja a lakást, visszaverve a napsugarakat. Szép és mély értelmű gondolat: a templom mint a fény közvetítője, továbbadója. Orosháza 250 éves történelmében ez élő valóság volt, és hiszem, ma is az. Átvitt értelemben sok-sok lakásba világíthat be a templomból áradó fény, igazán barátságos hajlékká változtatva ezeket. Hány és hány prédikáció hangzott el e monumentális falak között és visszhangzott tovább a szívekben, majd egyszer a szeretet ragyogó cselekedetévé vált egy családban.

A múlt fényei voltak „Orosháza jelesei”: lelkészek, tudósok, művészek, közéleti személyiségek, akik tiszta szellemiségükkel, erkölcsiségükkel fényt hoztak e település életébe. Nem Prometheusként lopták, hanem az igazi, nagy emberek alázatával kérték és kapták Istentől a tüzet, a fényt. Erre bizonyították a valóban kiemelkedő egyéniségű Győry Vilmos szép éneke: „A szent erőt, én Istenem, te adjad. *Elesni, veszni hívedet ne hagyjad, Te adj erőt, míg tart a küzdelem! Benned bízom, én erős Istenem!*” [EÉ 428,3]

A múlt fényei ragyogtak fel április 17–24. között a jubileumi héten. Sokakat vonzottak e fények. Néhányszor megtelt a templom úgy, mint már régen nem. Háromszáz gyermek – óvodástól a gimnazistáig – állt a kultúrház színpadján, énekelve evangélikus himnuszunkat. Fiatalok átszellemült játéka és éneke a templomban és a színpadon. Nagyszerű előadások és három vaskos könyv... emléktáblák, emlékművek... templomi alapkövetései... egyházi óvodánk megáldása...

Fényt hoztak magukkal a kis zombai gyülekezet küldöttjei. Sugárzó arccal mondtak köszöntőt finnek és németek. Talán kissé derűsebben indult haza a fazekasvarsándi küldöttség oda, ahol csak titokban lehetett megünnepelni a gyülekezet 200. születésnapját.

Az ünnep tolongásában vagy a terített asztalok mellett so-

kan kerültek egymáshoz közelebb. Idegenek lettek barátokká és fagyos tekintetek oldódtak fel a mosoly viszonzásában. Akinek nyitott, érző szíve van, sokat begyűjthetett az ünnep meleg fényéből.

De törvényszerű, hogy ahol a fény megjelenik, ott árnyék is keletkezik? Sajnos úgy tűnik, igen. Az orosházi alvilág sötétségét nem tudta elűzni az ünnepi fény. Hétvégeken újra betörnek néhány ablakot városzerte a sötét lelkű ifjak. Az április 30-i fáklyás felvonulás fényeit is követte az árnyék: a Győry-emléktábla mellől valaki leszaggatta a koszorút és további ablakok estek áldozatul a féktelen ünneplésnek. És dült a választási kampány. Bántó feliratok a falakon és az aszfalton... és újra megfagy a mosoly. Ingatag hitűek latolgatják, ritkábban járjanak-e templomba, nem volt-e korai visszatérni az ősök hitéhez...

A szél felhőket hajt az égen, olykor hosszabb időre beborul, majd ismét kiderül az ég. Fázunk és levertek vagyunk, ha árnyékos idők jönnek, és várjuk a fényt, a meleget.

Pedig ha van árnyék, van fény is. Minél sötétebb az árnyék, annál erősebb a fény. Csak tőlünk függ, hogy a sötétség, vagy a fény felé fordulunk-e. Még valami: a fény mindig felülről jön és az árnyék mindig alul marad.

Figyeljünk Jakab apostolnak az intésére: „*Ne tévelyegjétek, szeretett testvéreim: minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása.*” [Jak 1,16–17]

Bizonyosságot jelentenek számunkra Krisztus szavai is: „*Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé az élet világossága.*” [Jn 8,12]

Testvér! Fordulj a fény felé! Fogadd be és továbbítsd a fényt! Ha a fény felé fordulsz, az árnyék a hátad mögé kerül – ez nemcsak a fizika törvényei szerint igaz, de így van a keresztény életben is.

GYŐRI GÁBOR

„Orosházinak, evangélikusnak vallom magamat...”

Az Orosházi Harangszó mikrofonjával kezemben becsöngettem Koszorús Oszkár nyugalmazott esperes úr lakásába. Látogatásom célja, hogy a 80. születésnapját ünneplő lelkész életéről, szolgálatáról faggassam. Móricz Zsigmond utcai kis lakásában, régi bútorok között ülve beszélgetünk. Amikor Oszkár bácsi megszólal, észrevétlenül kilépünk a jelenből és meglevenedik a múlt.

K. O.: 1914. június 10-én Erdélyben, Resicabányán születtem. Utam Kecskemétre vezetett, majd Lajtaújfalura, Gyónra, végül Szarvasra. Elemi iskoláimat Gyónon végeztem, középiskoláimat Kecskeméten, Mezőtúron és Szarvason. Indítást a lelkészi szolgálatra korán kaptam, mert édesapám lelkész volt, édesanyám imádkozó lélek – ők egyengették utamat, majd hitoktatóm. Érettségi után az Erzsébet Tudományegyetem Hittudományi Karára kerültem, Sopronba. A teológiát elvégezve Gyulára, Tiszaföldvárra és Szentetornyára kerültem. Ezután Orosháza következett, Rákóczi telepen szervezőlelkész voltam. Itt választottak meg parókus lelkésznek, és ma is a gyülekezet örökös tiszteletbeli lelkésze vagyok. 1943-ban egyhangú választással meghívtak Szentetornyára. Két évet táborig lelkészként is szolgáltam. 1945. áprilisában hadifogságba estem, csak novemberben kerültem haza. Az

egyházi ranglistán gyorsan haladtam, már 1947-ben alesperes voltam, ezzel egyidejűleg több országos és kerületi tisztséget is viseltem. 1956-ban kerültem Orosházára. 1959-ben – bár nem voltam jelölt – esperessé választottak. Később még öt alkalommal választottak meg a hatéves esperesi ciklusra. 1982-ben vonultam nyugdíjba, de még Szentetornyán tovább szolgáltam 1984-ig.

Gy. G.: 1938-tól 1984-ig szolgáltál aktívan. Hogyan lehetne összegezni a 46 évet?

K. O.: Nehéz, megpróbáltatásokkal teli időszak volt ez. Mint pályakezdő örököltem egy félig felépült templomot és tetemes adósságot Rákóczi telepen. Orosházára kerülve Fürst Ervin mellett kellett helytállnom, aki ekkor már nagy múltat és munkásságot tudhatott maga mögött. Orosházi lelkészként egyszerre kellett minőségi és mennyiségi követelményeknek megfelelni. Lelkészi pályafutásom során mintegy 1000 keresztelest, 1000 esküvőt és 3500 temetést végeztem, az esperesi hivatal vezetése és egyéb lelkészi munkák mellett.

Gy. G.: Volt-e magánéleted a lelkészi szolgálat mellett? Hallhatnánk valamit a családról?

K. O.: 1941-ben nősültem, feleségem Bartos Éva tanítónő lett, apósom Bartos Pál esperes volt. Négy gyermekünk szü-

letett. A legidősebb fiamat, Oszkárt mindenki ismeri Orosházán, úgy is mint Orosháza legjobb ismerőjét. Az ő felesége, Kovács Hajnalka óvónő. Második fiunk, Pál többszörös mérnök, felesége, dr. Véghelyi Erzsébet jogász. Harmadik fiunk, László tizenhat évesen hunyt el, és pár éve vesztettük el Ferenc nevű fiunkat. Feleségem 1988-ban halt meg.

Gy. G.: *Az utóbbi években egészséged megromlott, mégis azt látjuk, hogy sorsodat zúgolódás nélkül, sőt bizonyos derűvel viseled.*

K. O.: A szolgálatom végig igen nehéz volt, de Isten keze segített a szolgálatban, annak ellenére, hogy tüzes kohóba helyezett. Minden salakot így akart leolvasztani rólam, a szenvedés tüzeiben, hogy sokszor betegséggel látogatott meg és őt nagy műtéten estem át.

Gy. G.: *80 év nagy idő és egyben sok ezer kilométeres út is.*

Erdélyből indultál, majd Kecskemét, Gyón, Sopron, Szarvas állomások következtek, hogy csak néhányat említsek. Valójában hol vagy otthon?

K. O.: Hová való vagyok? Orosházinak, evangélikusnak vallom magamat. A templom, ahova már nem tudok elmenni, a szívemhez nőtt, a gyülekezet gazdag történelmével együtt. Krisztus keresztje tőlem elválaszthatatlan. Megáldom az orosházi lelkészeket, a tisztségviselőket, minden imádkozó testvéreimet és a város egész népét.

Gy. G.: *A gyülekezet és mindazok nevében, akik szeretetteljes emlékezetükben hordozzák Koszorús Oszkár esperes urat, köszöntelek, és Isten gazdag áldását kérem életedre. Köszönöm a beszélgetést.*

GYÓRI GÁBOR

20 ÉVE ÍRTUK...

A szellem és a lélek

Sok nehézséget és félreértést okoz bibliaolvasó népünknek az a körülmény, hogy magyar bibliafordításunk nem tesz különbséget a „szellem” és a „lélek” fogalma között. Ennek oka az, hogy a bibliafordítás idején a magyar nyelvben a szellem szó még nem létezett és a fordítók az eredeti héber és görög [nyelvű szövegek – Szerk.] „szellem” jelentésű szavait is kénytelenek voltak a „lélek” szóval fordítani. Pedig a kettő között lényegbevágó különbség van.

A szellem a létezésnek egy időtlen formáját jelzi. Például Isten és az angyalai tisztán szellemi lények és hasonlóképpen szellemi lény a Sátán és annak népe is. A földi élőlények között csak az ember rendelkezik alkotó szellemmel, mert minket az Úr ama hatodik napon a maga szellemi képére és hasonlatosságára teremtett.

Ez különböztet meg bennünket, embereket az állatoktól. Tudnunk kell azonban, hogy édenkerti bűnünk miatt elvesztettük isteni hasonlatosságunkat és felvettük magunkra a Sátán szellemének hasonlatosságát. Ezt nevezi az Írás szellemi halálnak, és földi életünk értelme az, hogy újjászülessünk ebből a holt állapotból, újra élővé, Isten hasonlatosságára.

A Biblia „lélek” szava azonban minden élőlényt jelent, ami lélegzik. Ennek van kezdete az első lélegzetvételnél és van vége, amikor kileheljük a lelkünket. E tekintetben, amíg hústestünkben járunk a földön, tényleg egyformák vagyunk a

többi élőlényvel. A léleknek tehát nincs halhatatlansága, örök élete, feltámadása. „Egyszer élünk (testben), egyszer halunk meg (testben), és utána jön szellemi megítélésünk.”

Azután már nincs lehetőség a szellemi újjászületésre, az Istennel való örök életre, ha az földi életünkben be nem következett. De akinél itt a Földön bekövetkezett, annak már itt a Földön örök élete van, nem is kerül ítélet alá, mert már által ment a szellemi halálból az öröklétbe. De ez nem mitőlünk van, hanem egyes egyedül Isten kegyelmi ajándéka azoknak, akik ezt tőle hittel – Krisztusunk érdeméért – kérik. De aki kér, mind kap. Kérd!

Egy kevés eligazítást jelentenek Bibliánkban a szellem és a lélek szimbólumai, vagyis jelképei. A szellem jelképszava mindig a „szív”. Ahol az írásban szívről olvasunk, az mindig a szellemet jelenti, akár jó, akár gonosz. Ezzel szemben a lélek szimbólumszava a „vér”, amely ha elfolyik, megszűnik a testi élet, és soha többé nem tér vissza, újjászületése nincs.

Biztosabb tájékozódást adna a Bibliában, ha meghagynák a közös, kettős jelentésű „lélek” szót abban az esetben ha szellemet jelent. Mindenkor nagy „L” kezdőbetűvel jelölné a nyomda, amit tesz is, ha Isten szelleméről szól. Így azután a kis „l”-lel kezdődő „lélek” szó jelezne, hogy minden élőlény – benne az ember – mulandó lelkéről van szó.

id. PÉTERFIA ZOLTÁN

Édes anyanyelvünk

„Kezdetben... A föld pedig kietlen és pusztá vala, és setétség vala a mélység színén...” [1Móz 1,1–2]

Megrázóan komor, mégis lenyűgöző, gyönyörű kép! Milyen csodálatos, hogy az Úr szavára ebből a sűrű homályból fény tört elő, a sivár üresség megtelt virulással, színekkel, hangokkal, mozgással, lüktető élettel!

Az Isten képmására teremtett ember bizonyára ámulva nézett körül, és látta, hogy a világ szép, ezért szép és örömteli gondolatai támadtak. Azután, mert Isten társat is adott neki, a gondolatokat nem tarthatta magában.

Felfoghatatlan rejtély, hogyan formálódott meg az első szó

az ember ajkán, hogyan tudta érzéseit kifejezni, hogyan született meg a beszéd, Istennek ez a csodálatos ajándéka, amivel kimondhatjuk mindazt, ami bennünk van és kicserélhetjük gondolatainkat egymással.

Az ezredfordulóra készülünk, kereszténységünk két évezredére. Ezeresztendő magyar államiságunk közelgő ünnepe a rég- és közelmúlt felidézésére, jelenünkről és remélt jövőnk-ről való elmélkedésre késztet. Ezeréves magyarságunk történetének, minden emlékének hordozója, őrzője, záloga a mi különleges, szép magyar nyelvünk. Íróink, költőink ezen a nyelven alkották meg remekműveiket, e nyelven szólaltak meg ma is élő népdalaink. A reformáció óta anyanyelvünkön szól hozzánk Isten Igéje.

Magyarul nem értő idegenek szerint kellemes a magyar beszéd sajátos „zenéje”. Tudjuk azt is, hogy megtanulni nehéz, mégis vannak, akik vállalkoznak rá, mert megragadja őket szépsége, szívesen ismerkednének meg irodalmával, költészetével.

Nekünk „édes anyanyelvünk”, ahogyan Lőrincze Lajos tanár úr olyan szépen mondta egykor rádiós sorozatában, s címében ma is vallja napjaink nyelvművelő folyóirata.

Úgy hiszem, anyanyelvünk ápolása, védelme fontos, szép feladatunk, hiszen védeni kell (kellene) sok mindentől: a válogatás nélkül, már-már divatként terjedő, elképesztően durva, trágár szavaktól, a gomba módjára szaporodó nyelvtani hibáktól, rosszul szerkesztett, szinte értelmetlen mondatoktól, helytelenül használt kifejezésektől, az elszürkületől és elsvárosodástól.

Mindeddig úgy tudtuk, hogy szókincsünk igen gazdag, különlegesen alkalmas a gondolataink és érzelmeink választékos közvetítésére. Mégis, mintha manapság ez már nem lenne fontos. Pedig a talentumokról szóló példázat arra tanít mindannyiunkat, hogy Istenünk ajándékaival jól kell sáfárkodunk.

Ilyen kincsünk a nyelv, aminek értékét talán csak akkor ismernénk fel igazán, ha hirtelen elveszítenénk a beszéd képességét, vagy olyan helyre kerülnénk, ahol egy szavunkat sem értik – és mi sem másokét.

Őrizzük és ápoljuk tehát édes anyanyelvünket úgy is mint Isten ajándékát, úgy is mint becses nemzeti örökségünket őseink emlékére, Isten dicsőségére!

FÜRST ENIKŐ

Az egyház humora

„Ezért valakinek meg kell halni”

Az egyházi élettől elválaszthatatlanok a temetők. Nálunk, Orosházán az Alvégi a nagyobb, a Felvégi a kisebb. Az Alvégiben két sírásó: Szűcs Mihály és Szűcs János volt. A Felvégi-ben Szemenyei András. A római katolikus egyház sírásója Pitus András bácsi volt. Kitűnő időjárásjós, pontosan meg tudta mondani, ha az Adria felől fúj a szél, milyen lesz az idő. Vele kapcsolatban van egy anekdotám.

Már túl járt a hatvanon az öreg Pitus bácsi, aki mindig Atyámnak szólított. Középtermetű ember volt, hatalmas mellkasára az isteni szobrász szép, igazi magyar fejet helyezett. Tekintete tiszta, hangja mély, bajusza fehér, vállán mindig ott volt a lapát. Én enélkül soha nem láttam. Mindig igen udvarias volt.

Valamilyen szabálysértést követett el az öreg és bíróság elé került. Hogy mit vétett, arra pontosan nem emlékszem, de úgy rémlik, a kuttyája megharapott valakit, aki kártérítést követelt tőle.

A bíróságon felvették személyi adatait.

- Foglalkozása? – kérdezte a bíró.
- Alkalmi munkás.
- Megértette a vádat? – kérdezett ismét a bíró.
- Igenis.
- A törvény értelmében megbüntettem 120 forintra. Tudomásul veszi? Megfizeti?
- Igenis. De ezért előbb valakinek meg kell halni!
- Mit mond? – kérdezte a bíró. Hogy meri fenyegetni a bíróságot? Kinek kell meghalni?
- Még nem tudom, de valakinek meg kell halni.
- Figyelmeztetem – húzta össze szemöldökét a bíró –, itt nincs helye semmi fenyegetésnek!
- Kérem, én senkit nem fenyegetek, az ellenem hozott vádat is elismerem, ki is akarom fizetni, de előbb valakinek meg kell halni. Ugyanis én csak akkor tudok fizetni, ha előbb valaki meghal, mert sírásó vagyok.

id. KOSZORÚS OSZKÁR

15 ÉVE ÍRTUK...

Kedves anyuka!

Istennek hála, édesanya vagyok! Egy a sok száz édesanya közül, aki gyermekeit a hit szellemében igyekszik nevelni. S mint ilyen szándékú édesanya, sokszor megdöbbenve látok egyes szülőket, hogy mennyire felszínesek és előítéletektől letérheltek, mely a gondolkodásukat is bénítja. Még mindig vannak olyanok, akik buta módon azzal rágalmaznak és utasítják el szemellenzős módon az egyházi iskolát, hogy ott a tanulás rovására csak imádkoznak a gyermekek, s nem tanulnak semmit. Minden iskolának van jó és rossz híre, ezt nem lehet tagadni. De kik gyártják mindezt?

Iskolánkban és óvodánkban – gyakran tapasztalom ezt – sajnos vannak olyan emberek, akik meggondolatlanul és csak rosszindulatból rossz híret keltik az egyházi iskolának.

Nemrégem egy érdekes dolgot figyeltem meg: többen a – leendő elsősök és szülei számára tartott – iskolai nyílt napot beszéltük meg, hogy kinek mi tetszett vagy mi nem. Egy anyuka elfelé menve a beszélgető csoporttól, csak úgy odavette nekünk: ő biz’ olyan helyre nem írhatja a gyermekét, ahol

másfél óra alatt van matematika, magyar, angol és áhítat. Én csak szép csendben figyeltem, hallgattam és mosolyogtam ennyi emberi butaság láttán.

S most így, a nyilvánosság előtt szólított meg minden ilyen csacsiságot beszélő kedves anyukát.

Kedves anyuka! Nem tudom, van-e másik gyermeke és hogy melyik iskolába jár vagy járt. De nem gondolja, hogy ez a bemutató nyílt nap csak bemutató és nyílt nap volt? Az a másfél óra csak ízelítő volt abból, hogy milyen irány és lelkeség szerint történik a tanítás és a gyermekek nevelése. Engem éppen az áhítat fogott meg, hogy nem vadembereket, hanem lelki embereket szeretnének nevelni.

A másik pedig az, hogy az egyházi iskolában jó lélekkel folytatni szeretnék azt a hitbeli nevelést, amit a Hajnal óvodában szépen elkezdtek. És ez miért baj? Ebben a keretben a hit és az intelligencia összetartoznak.

Kedves anyuka! Mindenki próbálja jól-rosszul – ahogy sikerül – nevelni a gyermekét, gyermekeit. Az egyházi iskola

☞ csak segíteni szeretne ebben. Szeretné megismertetni a nebulókkal a jót, a szépet.

Sajnos általános jelenség az egyházzal szembeni ellenségeskedés, idegenkedés, nemcsak nálunk, de országszerte.

Kedves anyuka és apuka! Nagyon jó lenne, ha el tudnák fogadni azt a jót, amit az egyházi iskola kínál, mert sokkal kevesebb lenne a durva és önző ember. Sokkal kevesebb apuka lenne, aki otthagya családját, és sokkal kevesebb lenne az egyedül küzdő anya. Mert ők, mi, az anyák, nem hagyhatjuk el gyermekeinket. Ha már az is bekövetkezne, az lenne a világ vége, s rosszabb, mint a rettegett háború.

Nem vakbuzgó vallásosságról beszélek, hanem arról, hogy próbáljuk meg gyermekeink lelkében folytatni azt, amit a

Hajnal óvodában elkezdtek, s az evangélikus iskolában folytatnak a nevelők. Én abban bízom, hogy a tudás mellett ez a hit hasznukra lesz a gyermekeimnek.

Kedves anyuka, én nem is kérek mást, csak annak a megértését, hogy a hittől, vallástól megérintett gyermekek mások lesznek, mint akik hit nélkül nőnek fel. Csak azt kérem, próbáljuk meg tiszteletben tartani azt a szellemiséget, amit ezek az intézmények nyújtanak, és próbáljuk meg együtt elkerülni a rágalmazás butaságát!

*Egy magát érthető okokból megnevezni
nem kívánó, többgyermekes édesanya
(Név, cím a szerkesztőségben)*

A rádió mint hírforrás

Mottó:

A technikába beleszületik az ember.

A mottó igazolásául szolgáljon leányom egyik kérdése úgy 8 éves korából, 1964-ből: „Apu! Volt olyan idő, amikor nem volt televízió?” Válaszom: „Még rádió is csak minden századik házban volt.” Nem akarta elhinni. Akkor hogyan hinné ezt a ma gyermeke a zsebrádiók és mobiltelefonok korában? Pedig igaz az, hogy nem volt.

Gyerekkoromban, az 1930-as években arról lehetett tudni, hogy melyik az a kevés ház, amelyikben van rádió, hogy a tető felett, a kéményekhez erősített két rúd között 15-20 méter hosszú drót, azaz antenna volt kifeszítve. Az erről levezető drót végén volt a lakásban a rádió. Ez lehetett kristálydetektoros, ún. fülhallgató vagy ritkább esetben hangszórós, ún. lámpás készülék. Ezeket jelentkezett a kilenc kling-klang szünetjelsorozat után „Rádió Budapest I. és a közvetítőállomások” szavakkal a műsor. A kilenc kling-klang tulajdonképpen kilenc szótag szimbóluma volt: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” Az egyes híreket a „más” szóval választották el egymástól.

Nekünk már lámpás készülékünk, azaz hangszórós rádiónk volt, amelyet 1944. október 6-án, az orosz megszállás után (mint mindenkinek) a községházán le kellett adni. Így éveken keresztül nem volt rádiónk.

1949-ben menyasszonyom (Tarr Böbe) rávett, hogy próbáljak meg csinálni legalább kristálydetektoros rádiót. Sikertült. Ezután a „ha lúd, legyen kövér” mondás alapján következett a hangszórós rádió: UY2 egyenirányítóval és UCH21 vevőcsővel (lámpával). Ezzel már közép- és rövidhullámú adást is tudtunk fogni. Nagy izgalommal vártuk, hogy meghalljuk a 25 és a 49 méteres rövidhullámon az „Itt a Szabad Európa Rádió, a szabad Magyarország hangja” bejelentkezést. A vétel két okból is nehézkes volt. Egyrészt az adást kísérő fading („féding” = periodikusan hullámzó erősségű hang, a rövidhullám jellemzője) miatt, másrészt az akkori államhatalmi szervek tudatosan alkalmazott zúgó-búgó hangú zavarása okán. Ugyanis ráhangoltak a Szabad Európa Rádió adásának hullámhosszára, és zúgással kívánták érthetatlenné tenni a vételt. Azért mi csak kitaláltuk a lényegét! Így jutottunk aztán a kétféle, egymásnak ellentmondó híryanaghoz.

Meg kell jegyezni, hogy a Szabad Európa Rádió hallgatása, netán híreinek terjesztése, szigorú büntetést, megtorlást vont maga után. Ugye, ez is szinte hihetetlen a mai fiataloknak? Pedig így volt!

Azt, hogy a rádió és a tévé híreit mindenhol manipuláltak, egy vezérkari őrnagynak a Kolozsvári Egyetemen elhangzott mondása támasztja alá, amit volt osztálytársam, Ravasz Tibi

nyomán írok le. Az őrnagy a korszerű honvédelmet adta elő az egyetemen. Egyik óráján a front állásának „helyzettérképét” mutatta be. Utána lehetett kérdéseket feltenni. Ezek egyike így hangzott: „Őrnagy úr! Hogy lehet az, hogy az újságokban az van, hogy az oroszok Kijevnél állnak, viszont a bemutatott térképen a Kárpátok lábánál vannak?” A válasz egyetlen mondat volt: „Az újságok és a rádió [tévé akkor még nem volt nálunk] a céltudatos félrevezetés eszközei a hadvezetés kezében.” Most ezt kiegészítem azzal, hogy – sajnálatos módon – a politika kezében is.

A Rákosi- és a Kádár-rendszerben a magyar hírforrások (rádió, újságok) a megelégedett dolgozókról, a munkásikerekről (Sztahanov-mozgalom), a kiváló termelési eredményekről, az államosításokról, a tévesztés sikereiről szóltak, és az életszínvonal emelkedésével voltak tele. Állandóan a nyugati imperialisták, a kapitalisták elleni éberséget, harcot hirdették, közben elhallgatták a hazai problémákat, a fonák-ságokat.

A Szabad Európa Rádió (SZER) főleg a világ híreit közvetítette, és így betekintést kaptunk nemcsak hazánk, hanem a „külvilág” életébe is. Vallási hírei is voltak. Ezekből az adásokból értesültünk mind mi, mind a világ a hazai perek koncepcióis voltáról, az internálótáborokról (például Recskről). Talán ez is hozzájárult a recski „magyar Gulag” felszámolásához.

Persze a SZER hírei sem voltak makulátlanok, ott is érvényesült bizonyos manipuláció. Így az 1956-os forradalom folytatására buzdító, a londoni Observer lap híreinek kétszeri beolvasása révén. Elhangzott: „Tartsatok ki, jövőnk”. Kibírtunk, el is véreztünk, mert cserbenhagytak minket. Viszont azt már elhallgatták, hogy az amerikai elnök ugyanakkor bejelentette: „Az USA katonailag nem érdekelt a magyarországi eseményekben.” Csak ezután indult meg 1956. november 4-én a szovjetek második offenzívája.

Íme, a média híreire csak ennyire lehet építeni! Ugyanis minden híradás – ha arra szükség van – manipulált.

Az előbbieket csak azért adom közre, hogy ízelítőt kapjunk a rádiós múltból és a média „harcáról”, amelyből gyakran ma is nehéz kiszűrni az igazságot. Gyakran a kétféle hírösszevetése sem tükrözi a valóságot.

Részlet az Oroszára és a nemes Sági Kiss család korának története című könyvből, 2004

dr. KISS A. SÁNDOR

Ballagás 56 év után

2004. május 8-án ballagtak el az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium 12. évfolyamos diákjai. Ők az első ballagói az iskolánknak, az elsők 1948 óta. Akkor volt ugyanis az utolsó ilyen alkalom az evangélikus gimnáziumban. Azután az iskola állami kézbe került és megszűnt a keresztény oktatás Orosházán.

Sokat kellett várni, de csaknem fél évszázad után az iskolában ismét beindult a vallásos nevelés. Az akkori első osztályosokkal elkezdődött valami csoda, ami mára kiteljesedett: a megújult épületben megtalálható az általános iskola 1. osztályától kezdve az összes évfolyam, egészen a végzős gimnazistákig. Nehéz dolguk volt, mire elértek idáig. Vállalták, hogy megbélyegzik őket az utcán, büszkén hordták köpenyeiket, nem titkolták hovatartozásukat. Az iskolán belül is meg kellett felelniük, hiszen ők tették járhatóvá az utat a többi osztály előtt, mutattak példát magatartásban és tanulásban.

A ballagást a 11. évfolyam tanulói szervezték és készíteték elő. Többhetes szervezőmunka előzte meg a nagy napot. Minden tanuló izgatottan készült erre a különleges alkalom-

ra, hiszen jövőre ők ballagnak. Már idejében elkészültek a tarisznyák, a képek, s megrendelték a virágokat. A ballagás hajnalán minden szerveződiák álmosan, de nagy lelkesedéssel díszítette az iskolát. A nehéz munkának meg is lett az eredménye: az egész épület úgy nézett ki, mint egy virágsziget. Az ünnepség 10 órakor kezdődött azzal, hogy a ballagató diákok átadták a ballagótarisznyát és egy szál virágot. Ezután a végzősök végigjárták az osztályokat, s végül bevonultak a díszterembe. A 11. évfolyam nevében Lencse Balázs köszöntötte a maturandusokat. A végzős osztályok részéről Laszli Beáta verset, Arany Mihály pedig egy szónoklatot mondott búcsúzásként. Számptalan üdvözlőlevél után az iskola igazgatónöje és Ribár János esperes úr köszönt el a diákoktól. Ez után a ballagató osztályok két dallal búcsúztatták diáktársaikat. Reméljük, ez a szép hagyomány tovább él iskolánkban, s még sok ilyen ünnepségnek lehetünk résztvevői!

ZSOLDI LAJOS ZOLTÁN

11/6

Az atyafiságos szeretetről

Ismét régi, unalmasnak látszó, porszagú irományok beszélnek nekem elfeledett emberekről és esetekről. Közülük egyet szeretnék megosztani az olvasókkal, mert úgy vélem, út az emberek életében a megtörtént példa. Meg talán azért is, mert a több mint kétszáz éves eset tanulságát nem szükséges leporolnunk; ugyanazzal a megszívlelendő tanulsággal bír, mint a maga idejében.

Az Úr 1787. esztendejében történt, hogy az orosházi Deák Ferencet jussából kisémmizték testvérei. Pedig tisztelte ő a törvényt mindig, de soha nem szerette. Félt is tőle, meg irtózott a nyilvános tanúskodással járó kényelmetlen érzéstől. Tehát ha tehette, elkerülte. Néha azonban mégis rákényszerült, s húzódozva fordult a tekintetes és nemzeti Békés vármegyei úriszékhez, a fentebb mondott esztendőben, hogy közte és testvérei között (az ő nagy panasza alapján) igazságot tegyen.

Történt ugyanis a dolog, hogy mikor az öreg Deák Mihály megboldogult, fiai közül csak az ifjabb Mihály, az András, meg a József voltak idehaza. Ferenc valahol a Dunántúlon veszkődött egy csordányi marháival. Bécsbe hajtotta őket egy gazdag kalmár megbízásából. Az alatt itthon osztályt tettek az elhalt apa ingóságai, s Ferencet kisémmizték a jussából. A napnál világosabb, hogy sérelem történt, s nincs egyszerűbb, mint az igazság útja Ferenc esetében.

A törvény azonban nem látta ily egyszerűen az utat. És a testvérek is nehezítették, késleltették az ítéletmondást. Ferenc igazát mellékutakra kényszerítették. A panasz bizony-

tan lett, s a bíró további felvilágosítást meg bizonyítékot kért Ferencről. Az aktát is visszaadta, hadd tanulja Ferenc a panaszát az új határnapig.

Mivel földink a betűk közt is kiismerte magát, nagy bajában (a végeredményt ismervé), gyaníthatóan a családi Bibliát is kézbe vette, remélvén, hátha abban lelné meg a neki szóló igazságot. A Biblia lapjainak forgatása közben bele-belekapván a szent szövegekbe, az intelmek sokasága között aztán talált is egyet, amely véglegesen egyenesbe hozni látszott további élete folyását.

Az alaposan fontolóra vett intelemben pedig, többszöri átbetűzés után is, ez állott: „*Mindeneknek előtte pedig az egymáshoz való szeretetre hajlandók legyetek; mert az atyafiúi szeretet elfedezi a vétkeknek sokaságát.*” [1Pt 4,8]

Ferenc úgy döntött nem bizonyít, nem is panaszol tovább. S a törvényből sem kér többet.

Egy lúdtollat faragott, s a panaszos iratra – oda, ahová a bíró az ítéletet írta volna –, szép, arányos, olvasható paraszti betűkkel a következőket róta: „*En Deák Ferentz tubet egy lipis se lípek hanem bízom mindenható Bíróra aki amenybe lakik, ategyen miköztünk ítéletet én azírt maradok a testvireimhez atyafi minden szeretettel.*”

Mikor mindezeket elvégezte, csak utána ment ki megnézni, hogy rendben van-e minden a jószágok körül...

Közreadja:

VERASZTÓ ANTAL

10 ÉVE ÍRTUK...

Gondolatok a „mélyben”

Vízhiány volt. A talajvíz métereket apadt a kutakban. Sivító hangra lettem figyelmes. A hidrofor szivattyúja felszívott a pincében. „Alászállok” – gondoltam és lebaktattam a pincébe. Megnéztem a nyomásmérőt és jóval kettő alatti értéket mu-

tatott. A tartályban nyomáscsökkenés állt be. Depresszió. S az automata bekapcsolta a szivattyút. A rendszerből megszívta a vizet a szivattyú és felnyomta a lakásba. A sivító hang arról árulkodott, hogy megerőltető munka ez. Valahol

☞ depresszió állt be és szükség a vizet továbbadni, továbbnyomni. A rendszer erre erőtlén. Kell valami, ami segít, ami erőt ad. Messze valahol, láthatatlanul hatalmas generátorok mágneses méhében útnak indul az erő, amely láthatatlanul megérkezik a pincében szunnyadó, már-már elfeledettnek hitt szivattyú kopott tekereseibe, és ott munkába áll. Megmozgat. Amikor van elegendő nyomás a hálózatban, akkor lazán átengedi magán a vizet. Nem forog a szivattyú. Amikor pedig szükség van rá, kitartóan pótolja a nyomás hiányát. Bekapcsol, visszakapcsol, kikapcsol.

Így határozom meg a Szentlélek munkáját is. Visszakapcsol, hogy az Élő Vizet, az evangéliumot továbbadjuk. Tanítványokat szerezzünk Isten dicsőségére. De ehhez magunkon keresztül át kell engedni az élő vizet. Fogyó cikk az evangélium. Olykor métereket apad, szemmel láthatóan megfogyatkozik, s hiányát pótolni kell. De erre ember képtelen. Nem

cseppekben kell csörgedeztetni, hanem erővel, dinamikusán, hogy lemossa a világ szennyét rólunk. Bekapcsol, a lelkiismeret érzékeny hártója, membránja érzékeli, hogy depresszió állt be, s a Lélek megforgatja képességeink, adottságaink, talentumaink motorját. Nem előállítja a vizet a szivattyú. Az csupán eszköz. Önmagában halott, bár érzékeny, precíz szerkezet. Villany nélkül képtelen dolgozni. Az ő feladata a továbbadás, szűrés. A rendszer adott, s a víz is. Nem lihegi túl a dolgot, nem erőszakos. Mert akkor túlnyomás keletkezik és többet árt, mint használ. Oldalára a gyártó ráírta a kapacitását. Ha akarna sem tudna többet, mert kiégne.

Felmegyek a lakásba. Hol voltál? – kérdi a feleségem. – A pincében, megnéztem a hidrofot. – De hát tudod, hogy működik... Igen – válaszoltam –, de látni akartam.

HORVÁTH CSABA

Életrajz és/vagy igehirdetés

Nem lehetne egy kicsit másképpen?

Nagyon messze áll tőlünk, hogy lelkészi szolgálatunk legszomorúbb alkalmain – a temetéseken – semlegesen, közömbösen, vagy a konkrét helyzettől elvonatkoztatva végezzük szolgálatunkat, s úgy tegyünk, mintha ott nem lennének megszorodott, könnyes tekintetű, szívfájdalmat hordozó résztvevők, de az utóbbi időben egy kínos jelenség harapódzott el, és csak tapintattal, megértést kérve merünk hozzászólni.

Teljesen mindegy, hogy korábbi szolgálati helyeimen (Budapest, Monor, Cegléd, Szeged) ismeretlen szokás volt az, hogy felmondjuk az elhunyt életrajzát, csak az tartozott a temetéshez, hogy – legtöbbször erre koncentráltunk – a közvetlen családtagok búcsúzzanak név szerint, a többieket összefoglaló módon neveztük meg. Sőt Szegeden az is gyakori volt, hogy a család csak a hozzátartozói fok (felesége, férje, gyermeke, testvére stb.) megnevezését tartotta szükségesnek, s csak az igehirdetésben utaltunk egy-egy személyes történetre, jellemvonásra.

Orosházán általában egy temetésre a ravatalozóban mintegy 20 perc áll rendelkezésünkre, és a lelkész ezt az időt igyekszik kímélő megosztani a liturgia, az igehirdetés, az énekek és az életrajz között. S a probléma az egyre részletesebb életrajzi igényekben rejlik. Eddig egy, az egész életet összefoglaló életvázlat volt a gyakorlat, és búcsúztak a családtagok, rokonok, szomszédok, ismerősök. De az utóbbi években felbukkant egy olyan új jelenség, elvárás, amely nagyon részletes, sztorikkal tűzdelt életrajzot kíván. (Mivel senkit nem szeretnénk megbántani, ezért példát nem idézünk.)

Vajon miért akarjuk visszahallani az elhunyt életét? Azt, amit úgyis ismerünk. Mert akik szerették és tisztelték az elhunytat, úgyis eleve tudják, ismerik, hogy mikor született, házasodott, hány gyermeke volt, mit dolgozott, hogyan élt és miben halt meg, nekik maguknak aligha lehet szükségük arra, hogy ezt újra hallják. Akik pedig nem ismerik, miért a temetésen kell ezzel megismerkedniük? Egyre részletesebb életrajzigények kerülnek előtérbe a korábban megszokott és normálisnak tartható életrajzi vázlat helyett, bár elegendő lenne az is, amit a legtöbb helyen gyakorolnak, hogy az igehirdetésbe szövik bele a személyes jelleget.

Az egyre részletesebb életrajzok olykor már-már abszolút nem a nyilvánosságra tartozó részletek felelőlegességét is elvárják tőlünk, és különösen is kellemetlen a szertartás komolyságához nem illeszthető becenevek emlegetése. Néha csüggedten nézünk magunk elé, mert olyan részletességgel

kívánják sorolni a történéseket, hogy arra a rendelkezésünkre álló 20 perc (én bizony nem tagadom, ezt 5-6 perccel átlépelem, a temetkezési vállalatok dolgozóinak bosszúságára) sem lenne elegendő, mert hát hogy is képzeljük el, hogy kimerítő részletességgel sűrítendő bele egy ember élete az adott néhány percbe. Sokszor bántásnak, sértésnek érzem az elhunyttal szemben, hogy a 70-80-90 esztendő életét 10-12 perc alatt és néhány mondattal „elintézzük”, és úgy érezzük, hogy eleget tettünk, mintha ez által adtuk volna meg a tiszteletet. Másik szomorú része ennek a történetnek az, hogy bűnbánat helyett inkább őszintétlenség és öndicséret van. A temetőben csak boldog házasság létezik, csak a jók mennek el.

Amikor 2003 januárjában szegény édesapámat temettük Csanádapácán, és sok orosházi evangélikus testvérem kijött a temetésre, amit most is köszönettel és hálával említek, akkor nem engedtem a szolgálatvégző lelkészeknek, hogy életrajzot mondjanak. Elmondtam nekik, hogy én ismerem édesapám élettörténetét, nekem nem kell visszahallanom a koporsó mellett, hogy árva volt, hogy a kommunisták kifosztották tézesítés címén, hogy milyen beteg volt és hogy december 31-én úgy döntött, elmegy végleg. Azt kértem a lelkészektől, hogy hirdessék az igét, az evangéliumot, nekem és a gyászoló gyülekezetnek Jézus Krisztust hirdessék, a megbocsátást és a feltámadást; engem ebben erősítsenek, és ne egy sok fájdalomtól átítatott életet vázoljanak fel, amit úgyis ismerek, és amit nem lehet 5-10 percben összefoglalni, mert édesapám emlékét sérteném ezzel a lerövidítéssel.

Hangsúlyozom, nem zárkózunk el az élettörténettől, de mégis... egy kicsit másképpen kellene. Érzelemmentesen nem lehet és nem is szabad végeznünk a szolgálatunkat, de meg kellene találnunk a helyes arányt az elhunyt földi élete és Isten ígéje között.

Az elhunytak talán ez az utolsó „méltatása”? Amit földi életében hiányolnia kellett, azt a temetésen pótoljuk? Nem lenne csodálatosabb addig mondani neki, hogy szeretjük őt, amíg hallja és érti? Mennyivel inkább boldogító lett volna, ha azt a sok jót, amit elmondatnak velünk a temetésen, azt az édesanya, az édesapa vagy a nagymama, a nagypapa, a családtag, a rokon, az ismerős, a barát még földi életében hallhatta volna. Mennyivel nemesebb és emelkedettebb lenne az egész szertartás és búcsúzás, ha a hitből fakadó viszontlátás reményességében történne? Ha az fejeződne ki, hogy valóban szerettük őt, és ezért nem vagyunk hajlandók elhinni, hogy a halál megsemmisülést jelent – az lenne egyedül méltó az emberhez!

Mert balga módon belekerültünk egy szellemi széthasadozottságba, egy kaotikus szellemi zűrzavarba. Egyszerűen azért, mert a semmit, a megsemmisülést nem értjük, elképzelni sem tudjuk, csak pislákoló tudatunk felszínén emlegetjük, és ezzel elzárjuk az utat Isten vigasztaló és reménységet felmutató igéjéhez. Pedig az eltávozott, szeretett hozzátartozókra nem tudunk másként gondolni, mint személyre. Ezért tragikomikus jelenet – szemtanúk beszámolója alapján –,

amikor a gyászoló egy polgári, vagyis Istent és egyházat megtagadó temetésen beszólt a sírba, hogy „Isten veled és vigyázz magadra!”. Persze a tagadás nem a temetéssel kezdődött, és sajnos Jézus szavai szerint kárhozhatja torkollik: „Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik.” [Mk 16,16] Vö. még Jn 3,18; Jn 3,36 és 1Jn 5,10.

Úgy vélem, mégis egy kicsit (nagyon) másképpen kellene.

RIBÁR JÁNOS

5 ÉVE ÍRTUK...

A pünkösdi zászlóanya

Máig ható példaként állhat előttünk, hogy a több mint százharminc év előtti Orosházán az evangélikus gyülekezet milyen rangos szereppel bírt településünk közéletében. Alábbiakban az 1883. május 20-ai pünkösdvasárnap történéseit kíséreljük meg az olvasó elé idézni. Az Orosházi Újság is hírt adott róla, hogy néhány hónappal házasságkötésük után hamarosan sor került Veres Józsefné, az ifjú papné első közéleti szereplésére. Igencsak jeles eseménynek számított, hogy az 1877-ben alakult orosházi Iparos Ifjúság Önképző és Segítő Egylete 1883-ban szép zászlót készíttetett és zászlóanyául Veresné Horpácsy Júliát kérte fel. Az akkori Orosháza szinte egészét megmozgató ünnepség elbeszélésére jelen írásunkban nem vállalkozhatunk, de a főbb mozzanatok felidézése is jól érzékelteti az ünnepség nagyszerűségét.

A szervezettséget jelzi, hogy a gyülekezés színhelyén az egyletek, testületek mellett az érdeklődő lakosság számára is helyet biztosítottak. Az ünnepély díszének emelésére felkért „koszorúleányok” a zászlóanya lakása – a felvégi parókia – előtt gyülekeztek. A verőfényes szép tavaszi nap kedvezett a rendezvény sikerének. Már kora délután nagy néptömeg hullámzott az utcákon. Különösen az evangélikus templom előtti téren, az eseményre várva.

Az egyleti helyiség előli gyülekezőhelyről az indulás a zászlóanya lakása elé délután 4 órára volt kitűzve. A menet élén Kovalcsik József egyleti tag haladt a még ki nem bontott, felavatásra váró zászlóval. Jobbján a gyulai, balján pedig a békéscsabai iparos ifjúsági egyletek zászlóvivői, egyleti lobogóikkal. Mögöttük az egyletek tisztségviselői és az összegyűlt nagyszámú közönség lépdelt. A menetet a helybéli első zenekar kísérte, mely a Rákóczi-indulót játszotta. Az önkéntes tüzoltóegylet tagjai rendfenntartói szerepet kaptak.

A koszorúslányok mindannyian fehérbe öltözöttek jelenek meg a zászlóanya lakásán. Az egyikük, Mátyus Róza egy szép virágcsokrot nyújtott át az ifjak nevében. Mikor a menet is megérkezett a zászlóval a zászlóanya lakása elé, ott az iparos ifjúsági egylet elnöke, Székács József ismételt felkérte Veres Józsefné Horpácsy Júlia úrnőt a zászlóanyaságra. Ő a megtiszteltetést elfogadva meleg szavakkal mondott köszönetet, és emlékül egy értékes fehér selyemszalagot kötött a lobogó nyelére. A szalag egyik oldalán: „Veresné Horpácsy

Júlia”, másik oldalán: „1883. május 14.” olvasható, arany betűvel gazdagon kivarrva. A szalag felkötésekor bontották ki először a zászlót, amely a jelenlévőkől őszinte meglepetést váltott ki.

A 2 méter hosszú és 1,5 méter széles zászló nehéz kék selyemszövetből készült, vastag arany rojttal ellátva, közepén himszett arany babérokoszorú. Egyik oldalán „Szorgalom, ész, becsület művét koszorúzza szerencse”, másik oldalán „Az orosházi iparos ifjúsági egylet 1883.” felirat díszítette. Feltétlenül említést érdemel, hogy ez volt az első zászlóavatás Orosháza történetében. A zászlóanyát szíves adományáért lelkesen megéljenzették. Ezután az evangélikus templom mellől megindult a díszes menet az egyleti lobogóval a zászlóanya és 54 koszorúspár, valamint óriási közönség által kísérve a községháza elé, majd onnan az Alföld Szálló nagytermébe. A menet élén Mátyus István egyleti jegyző haladt, karján Veresné Horpácsy Júlia zászlóanyával.

A szállóban a karzattal szembeni emelvényen a zászlóanya foglalt helyet, aki hosszú uszályos fehér atlaszruhát viselt, jobbján az ünnepi szónok, Veres József lelkész, balján az egyleti elnök, Székács József kapott helyet.

Az ünnepélyt az iparos ifjúság dalkara nyitotta meg a himnusz eléneklésével, melyet Ritter János evangélikus tanító vezényelt és tanított be. Ezt követően Veres József evangélikus lelkész, az iparos ifjúsági egylet tiszteletbeli elnöke mondott hosszú, szívhez szóló ünnepi beszédet. Ennek végzetével következett a szokásos szegbeverés. A szegbeverők névsorából néhány ismertebb személyiség: az első szegbet Veresné Horpácsy Júlia, a másodikikat Veres József lelkész ültette be, a továbbiakban következett még Eördögh Lajos szolgabíró, dr. László Elek orvos, Harsányi Sándor evangélikus lelkész, Lehóczky József római katolikus pap, Mikolay István ügyvéd, és még sokan mások... Az ünnepség hajnalig tartó bállal zárult.

Jó egy hónappal a zászlóanyaság után Veres Józsefné Horpácsy Júlia szívét a tényleges anyaság öröme is betölthette, júniusban megszületett első gyermekük, aki az édesapja által kiszolgáltatott kereszttségben az Ilona Margit nevet kapta.

VERASZTÓ ANTAL

XIII. Országos Evangélikus Bábifestivál

2014. május 17-én, szombaton (hónapokon át történő próbákat követően) a pilisvörösvári Művészetek Házában szerepelhettünk. Csapatunkkal egy jazz-mesejátékot dolgoztunk fel. Bábszínházi előadásunkat táncjelenetek is színesítették. A fesztiválra – kiírásának megfelelően – csak saját, kézzel készített bábokat vihettünk, így még inkább sajátunknak érezhettük a bemutatott darabot. A zsűri az értékelésénél arra fókuszált, hogy mi volt az, amiben az egyes elő-

adások különlegesek vagy mások voltak, mint a többi, illetve az adott csapattól előző évben látott darab. A lelkészből, bábkészítőből, bábművészből, pedagógusból, iparművészből álló zsűri produkcióinkból – többek között – kiemelte a szép mozgást, a szívesen kézbe vehető bábokat, így a báb és drámajáték legjobb együttes használatát díjaztuk meg. Kellemes élményekkel, s újabb tapasztalatokkal gazdagodtunk. Ezúton köszönjük iskolánk, kollégáink és a kedves szülők támogatását!

KACZKÓ RITA felkészítő tanár